

SCB-Indikatorer

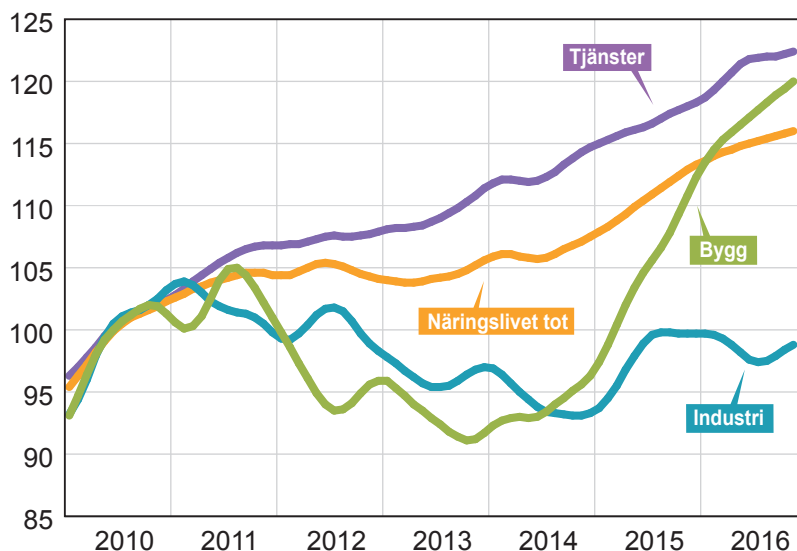
E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Fortsatt uppgång i näringslivet

Produktion i näringslivet
Index 2010=100, trendskattning

- Måttlig försäljning i detaljhandeln
Sid 7
- Ökad osäkerhet i USA
Sid 21

I fokus:
**Stark
regional till-
växt 2015**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	"I fokus".....	12
Industri.....	4	Priser.....	14
Utrikeshandel.....	6	Arbetsmarknad.....	15
Handel, konsumtion och tjänster.....	7	Finansmarknad.....	17
Byggmärnad.....	10	Internationell utblick.....	19
Näringsliv.....	11	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22

KONJUNKTURLÄGET

Uppåtgående trend i svenska näringslivet

Månadsstatistiken indikerar att 2016 avslutades övervägande positivt även om siffror för december ännu saknas inom flertalet kategorier och bilden av den svenska ekonomin än så länge inte är komplett. Produktionen i näringslivet ökade i november sedan industriproduktionen vänt uppåt och efter en svag utveckling första halvåret i år ser tendensen under andra halvåret mer positiv ut för industrin. Tjänsteproduktionen visade en mer dämpad utveckling i november och den tidigare kraftiga uppgången har mattats av. Totalt sett fortsätter trenden för näringslivets produktion att peka uppåt där framförallt byggproduktionen bidrar med en stark utveckling.

Sveriges BNP har ökat i betydligt lugnare takt de tre första kvartalen 2016 än vad BNP gjorde 2015. Fortsatt är dock tillväxten förhållandesvis god och ligger ungefär i linje med den genomsnittliga utvecklingen under de senaste 10 åren. Den starka tillväxten under framförallt avslutningen av 2015 gav ett lyft för tillväxten mätt i årstakt. Fjärde kvartalet 2016 dämpas denna effekt eftersom årsjämförelsen istället görs mot ett kvartal som var mycket starkt vilket på så vis kan dämpa årstillväxten.

Nytt rekord för personbilsregistreringen

Fordonsmarknaden gick starkt även under 2016 och med drygt 388 000 nyregistrerade personbilar överträffades den tidigare rekordnoteringen från 2015. De säsongrensade siffrorna visar dock att ökningen mattades av under året men att efterfrågan stabiliserade sig på en historiskt hög nivå. Den starka utvecklingen i december kan delvis ha dragits upp av förhandsregistreringar inom bilhandeln men det vittnar ändå om att det råder hög efterfrågan och att hushållen har det gott ställt genom stigande disponibelinkomster, förbättrad arbetsmarknad och fortsatt låga räntor.

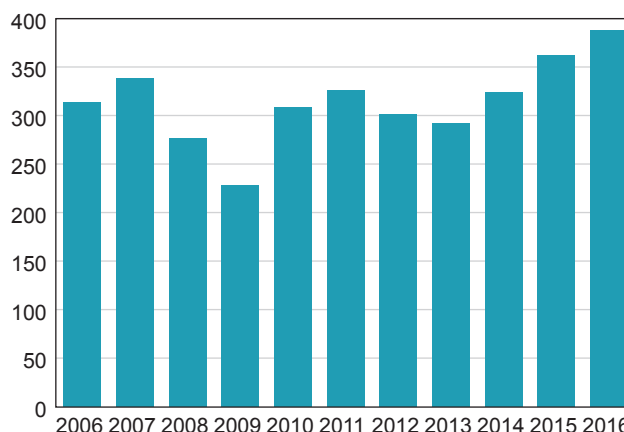
Att hushållen har fortsatt god ekonomi visas även genom att konsumtionsutgifterna fortsätter att växa. Samtliga branschgrupper, förutom handeln med kläder och skor, noterar ökad konsumtion för perioden januari–november 2016 jämfört med motsvarande period året innan.

Detaljhandelsstatistiken för december visade dock en nedgång i säsongrensade termer jämfört med föregående månad. Det kan vara ett tecken på att julhandeln numera sprids ut under en längre tid (både i oktober och november steg försäljningen) och att e-handeln tar marknadsandelar från butikshandeln. Jämfört med december 2015 var det trots allt en liten uppgång även om det var den lägsta

årstillväxten under året. För hela 2016 steg försäljningen i detaljhandeln med knappt 3 procent, vilket var lägre än tillväxttakten året innan då detaljhandelsförsäljningen ökade med 5 procent.

Nyregistreringar av personbilar

Tusental per år

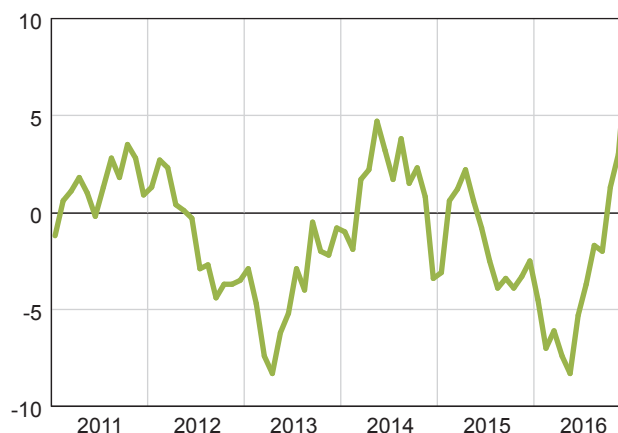

Inflationen på uppgång – liksom importpriserna

Efter ett antal år där inflationstakten varit mycket låg eller närmast obefintlig började inflationen stiga under 2016. I december fortsatte uppgången och både KPI och det underliggande måttet KPIF närmar sig Riksbankens mål på 2 procents årlig ökningstakt. KPI-inflationen låg i december på 1,7 procent vilket var det högsta sedan februari 2012 och inflationstakten enligt KPIF låg på 1,9 procent vilket var det högsta sedan december 2010.

Importprisindex

Årlig procentuell förändring

Även export- och importpriserna visar en tydligt uppåtgående trend. Dessa priser påverkas uppåt av kronans försvagning även om det finns ett flertal orsaker till upp-

gången. I december bidrog exempelvis prisökningar på råolja till att höja importpriserna. Ett av Riksbankens syften med den expansiva penningpolitiken är att behålla en svag krona. En effekt av detta är att man på så vis kan "importera inflation" genom att utländska varor och tjänster blir dyrare på grund av kronförsvagningen. Den senaste statistiken visar således att det finns sådana tendenser.

Sysselsättningen ökade

Läget på den svenska arbetsmarknaden stärktes under 2016. Arbetskraftsundersökningarna för december visade att sysselsättningen ökat med 72 000 personer jämfört med december 2015. Den nedåtgående trenden för arbetslösheten har dock planat ut. Enligt säsongrensade och utjämnade data var arbetslösheten i december 6,9 procent. Ett år tidigare låg den på 7,1 procent.

Arbetsförmedlingens statistik visar dock att tudelningen på arbetsmarknaden förstärkts. Bland inrikes födda och födda i Europa minskar antalet inskrivna arbetslösa medan de ökar för gruppen som är födda utanför Europa. Det beror på att allt fler nyanlända som fått sina uppehållstillstånd skrivit in sig som arbetssökande. Matchningen utgör ett ökat problem på arbetsmarknaden där en stor del av de arbetssökande saknar den kompetens som företagen efterfrågar i form av utbildning, arbetslivserfarenhet och liknande. Ett hot mot tillväxten i den svenska ekonomin är att många företag upplever en brist på kompetent arbetskraft och därigenom inte kan nyanställa för att expandera verksamheten. I flertalet tendensundersökningar pekas just arbetskraftsbristen ut som det största hindret.

Konjunkturläget fortsatt positivt

Konjunkturinstitutets senaste konjunkturbarometer signalerar att det goda stämningsläget från avslutningen av fjolåret höll i sig även i januari, även om det blev en liten tillbakagång efter den kraftiga uppgången i december. För tillverkningsindustrin och byggverksamheten är konjunkturbedömningen mycket starkare än normalt. För de privata tjänstenäringarna föll konfidensindikatorn i januari men är fortfarande starkare än normalt. Bristen på arbetskraft blir allt mer tydlig för tjänsteföretagen, andelen som anger detta som främsta tillväxthinder är på den högsta nivån sedan 2003. Detaljhandelns konfidensindikator sjönk för tredje månaden i rad och ligger nu strax under det historiska genomsnittet. Hushållen blev något mer optimistiska i januari men det var främst synen på den egna ekonomin som förbättrades.

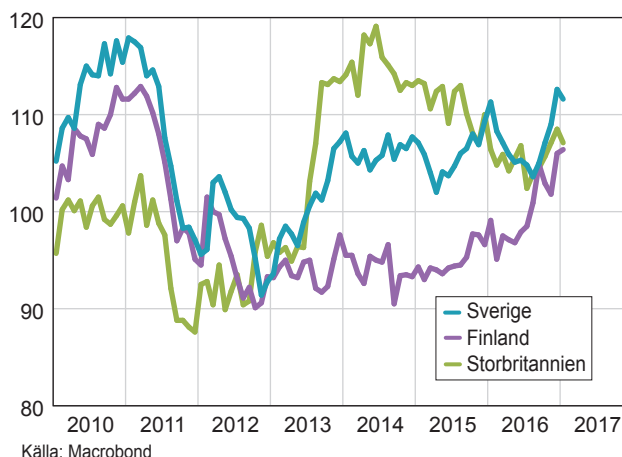
Sverige står sig starkt internationellt

I jämförelse med övriga länder i Europa är det svenska konjunkturläget starkt. EU-kommissionens konjunkturbarometer mäter stämningsläget bland företag och hushåll i EU-länderna och i nästan samtliga länder är lägesbedömningen starkare än normalt. Det är dock endast ett fåtal länder som överträffar Sveriges sentimentindikator. Noterbart är Storbritannien som efter en stor nedgång efter Brexitomröstningen återhämtade sig starkt under de fem avslutande månaderna i fjol. I januari kom en liten

nedgång men trots det ligger indikatorn klart över normalläge. I vårt östra grannland Finland har konjunkturen varit svag under en längre tid men under andra halvåret 2016 märktes ett markant uppsving och även i januari fortsatte indikatorn svagt uppåt.

EU-kommissionens förtroendeindikator

Index medelvärde=100

Jämn tillväxt i Europa

De preliminära BNP-siffrorna för fjärde kvartalet visade en tillväxt på 0,5 procent i euroländerna och 0,6 procent i EU. Det var marginellt högre än tillväxten andra respektive tredje kvartalet och betyder att den jämna men förhållandevis låga tillväxttakten håller i sig i Europa. För helåret 2016 betyder det en tillväxt på 1,7 procent i euroländerna och 1,9 procent i EU som helhet.

Storbritannien noterade preliminärt en tillväxt på 0,6 procent fjärde kvartalet, vilket var samma ökningstakt som de två föregående kvartalen. Någon tydlig Brexit-effekt kan således inte skönjas ännu. Frågan är hur den brittiska ekonomin kommer att påverkas på längre sikt när utträdet ur EU verkställs.

USA:s ekonomi beroende av konsumtionen

I USA var tillväxten förhållandevis låg första halvåret 2016 men tredje kvartalet växlade den ekonomiska aktiviteten upp. Det första estimatet för fjärde kvartalet visade en tillväxt på 1,9 procent uppräknat till årstakt, vilket motsvarar en kvartalstakt på 0,5 procent. Hushållskonsumtionen, som står för cirka 70 procent av USA:s BNP, gav störst bidrag men nettoexporten utvecklades negativt med dels minskad export och en kraftig ökning av importen. I månadens internationella artikel på sidan 21 finns en utförligare beskrivning av läget i den amerikanska ekonomin som står inför stora förändringar i och med Donald Trumps tillträde som president.

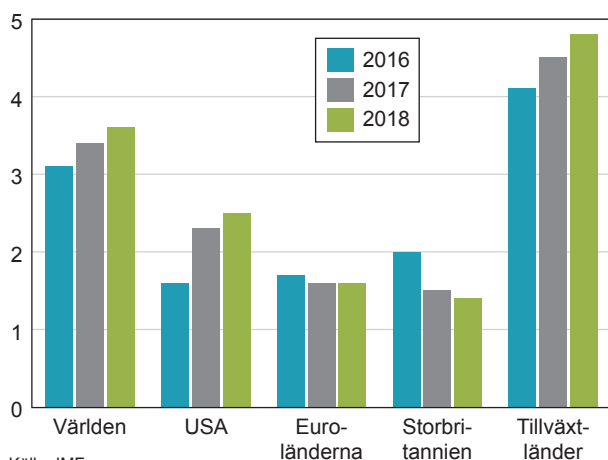
Även i Kina växer ekonomin i ungefär samma takt som tidigare. Tillväxten fjärde kvartalet var 1,7 procent jämfört med kvartalet innan och för hela 2016 blev BNP-tillväxten 6,7 procent. Det är med andra ord i linje med den kinesiska ledningens tillväxtmål på 6,5–7 procent årligen.

Uppdaterad prognos från IMF

Internationella valutafonden, IMF, presenterade i mitten av januari en uppdaterad prognos över världsekonomin. Det var dock inga större skillnader jämfört med oktoberprognosen på en övergripande nivå. IMF räknar fortfarande med en global tillväxt på 3,1 procent 2016 som sedan stärks några tiondelar 2017 och ytterligare något 2018. Prognosen för USA höjdes marginellt för 2017 och något mer för 2018 då man räknar med att de finanspolitiska stimulanserna ska ge en positiv effekt på BNP. Tillväxten beräknas fortfarande sjunka i Storbritannien kommande två år men nedgången blir inte lika dramatisk under 2017 som IMF räknade med i oktoberprognosen. Däremot har prognosen för 2018 sänkts.

BNP-utveckling

Årlig procentuell förändring, prognos

Källa: IMF

Bland tillväxtekonomierna har prognosen för Kina höjts något medan detta motverkas av försämrade utsikter i exempelvis Indien, Brasilien och Mexiko. Det är dock fortsatt tillväxtländerna som beräknas utgöra den främsta drivkraften bakom tillväxten i världsekonomin. Riskerna i prognosen bedöms huvudsakligen finnas på nedsidan där IMF konstaterar att det råder en ökad osäkerhet kring utvecklingen i USA och vilken effekt en ökad protektionism får på världshandeln och den globala ekonomin.

INDUSTRI

Efter två månader i följd med stigande ordergång för industrin stannade utvecklingen av i november. I säsongsgrensade tal var ordergången oförändrad jämfört med månaden innan och ordergången för ett antal viktiga branscher sjönk. Det var dock enbart efterfrågan från utlandet som föll tillbaka, ordergången från hemmamarknaden vände istället uppåt.

Industriproduktionen ökade i snabb takt under 2015, men under 2016 har utvecklingen inte varit lika stark. Från inledningen av året och fram till augusti var trenden negativ innan produktionen vände upp i september. Därefter har produktionen svängt upp och ned varannan månad men ökade i november jämfört med månaden innan. Den

ackumulerade utvecklingen, från januari till november 2016, visar att industriproduktionen var 2 procent högre än samma period 2015.

Konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin målar upp en ljus bild för utvecklingen framöver. Visserligen föll konfidensindikatorn tillbaka något i januari efter den rejäla ökningen månaden innan, men visar fortsatt på ett starkt läge. Företagen är nöjda med ordergången och produktionsvolymerna och produktionsplanerna på tre månaders sikt är fortsatt mycket optimistiska.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: november 2016

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

Sini Kilpeläinen

Ökad industriproduktion i november

Den svenska industriproduktionen ökade med 1,2 procent i november jämfört med föregående månad, i kalenderkorrigerade och säsongsgrensade tal. På årsbasis ökade produktionen med 0,1 procent jämfört med november föregående år, efter kalenderkorrigering.

Den största uppgången bland industrins huvudgrupper redovisades inom industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror, vars produktion ökade med 5,0 procent i säsongsgrensade tal, efter att ha sjunkit kraftigt i oktober. Till denna uppgång bidrog industrins delbranscher kemisk industri och läkemedelsindustri samt grafisk industri. Även motorfordonsindustrin ökade produktionen från föregående månad. En negativ månadsutveckling sågs inom industrin för petroleumprodukter som i oktober hade visat en stark uppgång.

Den största årliga förändringen, jämfört med november föregående år, fanns inom industrin för varaktiga konsumtionsvaror som ökade med 7,0 procent i kalenderkorrigerade tal.

Industriproduktion

Förändring i procent

	nov 16/ okt 16	sep-nov 16/ jun-aug 16	nov 16/ nov 15	jan-nov 16/ jan-nov 15
Hela industrin	1	3	0	2
Trävaruindustri, ej möbler	1	4	5	7
Massa och papper	3	2	6	1
Grafisk industri	5	0	0	-5
Kemisk industri o läkem.	7	10	6	-2
Stål- och metallverk	3	4	12	10
Metallvaruindustri	-4	-4	-7	-1
Elektronikindustri	-3	15	-9	3
Maskinindustri	1	3	-2	-2
Industri för motorfordon	5	6	1	15

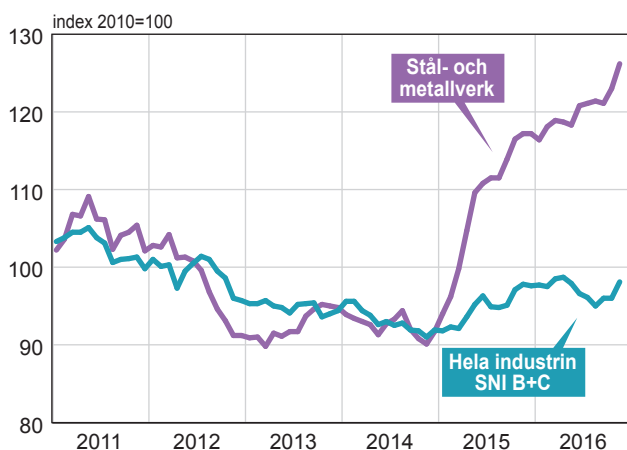
Positiv tremånadersutveckling

Under den senaste tremånadersperioden (september–november) ökade den totala industriproduktionen med 3,3 procent jämfört med föregående tremånadersperiod (juni–augusti), säsongsgrensat. Den huvudgrupp som ökade mest var industrin för energirelaterade insatsvaror, där

produktionen steg med 13,6 procent. Produktionen ökade inom flera delbranscher jämfört med föregående tremånadersperiod, där elektronikvaruindustrin fortsatt hade den största ökningen. Även motorfordonsindustrin hade en positiv tremånadersutveckling och ser ut att ha vänt upp efter en något svagare utveckling tidigare under året. Störst minskning sågs återigen inom annan transportmedelsindustri.

Industriproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Positiv årsutveckling inom stål och metall

Den totala industrins årsutveckling visade en svag uppgång i november och den största ökningen redovisade industrin för stål- och metallverk, där produktionen steg med 12,3 procent. Även textilindustrin ökade mycket jämfört med november förra året. Den svagaste årsutvecklingen sågs inom elektronikvaruindustrin som backade med 8,6 procent efter att de tidigare månaderna visat en positiv utveckling.

Den ackumulerade årsutvecklingen, januari-november, visar att industriproduktionen för den totala tillverkningsindustrin har ökat med 2,0 procent under 2016 jämfört med motsvarande period föregående år.

Industrins orderingsgång

Senaste uppgift: november 2016

Källa: SCB:s orderingsgång och omsättningsstatistik

Martin Löwing

Orderingsgången oförändrad

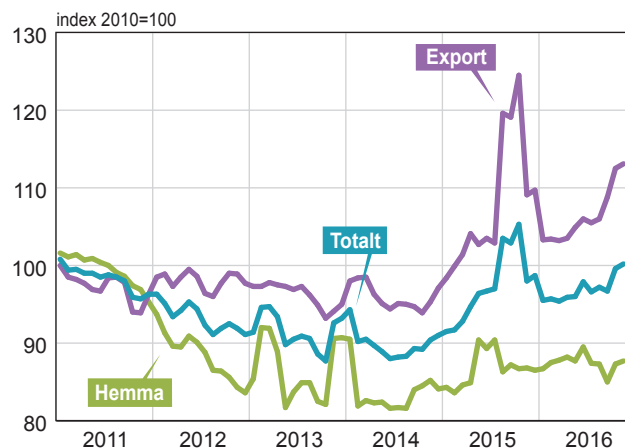
Industrins orderingsgång var oförändrad i november efter de två senaste månadernas uppgång, i säsongrensade siffror. Det var hemmamarknaden som stod för en uppgång där orderingsgången steg med 3,0 procent jämfört med oktober. Exportorderingsgången sjönk däremot med 4,7 procent. Bland huvudgrupperna minskade industrin för insatsvaror exklusive energi samt industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror. Industrierna för energirelaterade insatsvaror, investeringsvaror samt varaktiga konsumtionsvaror steg dock. Gruv- och mineralutvinningsindustrin backade med 10,1 procent. I branschen annan transportmedelsindustri föll orderingsgången med 40,1 procent, vilket utgjorde den

största förändringen bland alla branscher och aggregat.

Majoriteten av de undersökta branscherna rapporterade ökad orderingsgång under november. Industrin för metallvaror utom maskiner och apparater samt övrig maskinindustri stod för de största ökningarna, med 7,8 respektive 6,3 procent.

Industrins orderingsgång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Enligt Konjunkturinstitutets konjunkturbarmeter ökade antalet ordar i tillverkningsindustrin både på hemmamarknaden likväl som på exportmarknaden i november. Som nämns ovan ökade endast hemmamarknaden enligt SCB:s siffror.

Värt att notera är att dock att det är första gång sedan slutet på 2010 som det säsongrensade indextalet ligger över 100 två månader i rad och tittar man på trendskattningen så visar orderingsgången en uppåtgående trend.

Minskad orderingsgång på årsbasis

I november minskade orderingsgången med 3,1 procent jämfört med samma månad året innan. Det bör noteras att november 2015 var en stark månad med en rejäl uppgång för orderingsgången vilket påverkar årsjämförelsen. Minskningen härrör från exportmarknaden som sjönk med 7,1 procent, medan hemmamarknaden gick upp med 2,9 procent. Liksom på månadsbasis var det framförallt annan transportmedelsindustri som backade, här med 75,7 procent. Det gjorde även industrin för datorer, elektronikvaror och optik där tillbakagången var 54,3 procent. Den största ökningen syntes i branschen stål- och metallverk (21,8 procent). Även industrin för stenkolsprodukter och raffinerade petroleumprodukter samt övrig maskinindustri gick starkt.

Gruv- och mineralutvinningsindustrin gick upp med 4,8 procent medan tillverkningsindustrin sjönk med 3,2 procent. Både i gruv- och mineralutvinningsindustrin och i tillverkningsindustrin härrör förändringarna främst från exportmarknaden. Bland huvudgrupperna steg orderingsgången inom industrin för energirelaterade insatsvaror med 16,8 procent jämfört med november 2015, medan industrin för investeringsvaror sjönk med 17,2 procent. Även här var exportmarknaden källan till förändringarna.

Orderingång och omsättning

Förändring i procent

	nov 16/ okt 16	nov 16/ nov 15	jan–nov 16/ jan–nov 15
Orderingång			
Hemmamarknad	3	3	1
Exportmarknad	–5	–7	–2
Totalt	0	–3	–1
Omsättning			
Hemmamarknad	0	1	1
Exportmarknad	0	3	4
Totalt	0	2	3

Industrin för stål- och metallverk fortsätter att öka

Hittills i år har den ackumulerade orderingången minskat med 0,7 procent jämfört med perioden januari–november 2015. Jämförelsen dämpas framförallt av den stora ökningen för orderingången i den tunga branschen annan transportmedelsindustri i september 2015. Tre av fem huvudgrupper har minskat i den ackumulerade årsjämförelsen. Endast industrin för insatsvaror exklusive energi samt industrin för varaktiga konsumtionsvaror ökade.

Bland de andra branscherna och aggregaten så ökade, precis som i månads- och årsjämförelserna, industrin för stål- och metallverk mest, med ökad orderingång såväl på hemmamarknaden som från utlandet. Även gruv- och mineralutvinningsindustrin har gått starkt under året..

UTRIKESHANDEL

Efter två månader med underskott så uppvisade utrikeshandeln med varor ett överskott i december 2016 då handelsnettot beräknades till 1 miljard kronor. Under nio av de senaste tio åren har dock december varit en bra månad för exportföretagen då ett handelsöverskott har redovisats för denna månad. Under december gav handeln med länder utanför EU ett överskott medan EU-handeln fortsatte att ge ett underskott. Sett över hela 2016 så uppvisade utrikeshandeln med varor ett underskott på 6,8 miljarder kronor. Det var första gången sedan 1982 som ett handelsunderskott redovisades. Under 2015 noterades exempelvis ett överskott på 13,8 miljarder kronor.

Månadsindikatorerna ger blandade signaler om utvecklingen framöver. Industrins orderingång visade på vikande exportorderingång under november. Även den ackumulerade årsutvecklingen under perioden januari till november var negativ för orderingången från exportmarknaden. Konjunkturinstitutets barometerindikator pekar dock på ett ljusare läge för exporten då företagen rapporterar om god ordertillväxt från exportmarknaden.

Varuexport, varuområden

Varuområde	Värde mkr		Andel %	Förändr 16/15 %
	2016 jan–nov	2015 jan–nov		
Skogsvaror	115 299	117 197	10,6	–2
- Trävaror	24 562	24 915	2,3	–1
- Papper	68 508	68 755	6,3	0
Mineralvaror	102 557	103 269	9,5	–1
- Järnmalm	12 362	11 970	1,1	3
- Järn och stål	46 753	47 824	4,3	–2
Kemivaror	146 761	148 396	13,5	–1
- Läkemedel	63 578	65 171	5,9	–2
Energivaror	63 199	71 674	5,8	–12
Verkstadsvaror	497 679	489 423	45,9	2
- Maskiner	164 473	170 548	15,2	–4
- Elektrovaror	123 191	126 569	11,4	–3
- Vägfordon	141 285	124 536	13,0	13
Övriga varor	158 866	152 262	14,7	4
- Livsmedel	75 211	68 381	6,9	10
Totalt	1 084 361	1 082 221	100,0	0

Varuimport, varuområden

Varuområde	Värde mkr		Andel %	Förändr 16/15 %
	2016 jan–nov	2015 jan–nov		
Skogsvaror	31 224	29 568	2,9	6
Mineralvaror	77 412	77 436	7,1	0
- Järn och stål	33 494	32 106	3,1	4
Kemivaror	135 973	137 859	12,4	–1
- Läkemedel	34 936	30 980	3,2	13
Energivaror	94 330	106 188	8,6	–11
- Råolja	43 799	56 532	4,0	–23
- Oljeprodukter	39 637	40 235	3,6	–1
Verkstadsvaror	488 796	470 272	44,8	4
- Maskiner	110 654	111 977	10,1	–1
- Elektrovaror	172 858	170 239	15,8	2
- Vägfordon	134 868	118 248	12,3	14
- Instrument, optiska varor	27 515	26 912	2,5	2
Övriga varor	264 512	251 481	24,2	5
- Livsmedel	128 648	119 056	11,8	8
Totalt	1 092 247	1 072 803	100,0	2

Handelsnetto

Senaste uppgift: december 2016

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Handelsnettot 1,0 miljarder kronor i december

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 1,0 miljarder kronor under december 2016 enligt preliminära beräkningar. För december 2015 var det ett överskott på 4,0 miljarder kronor.

Varuexportens värde under december uppgick till 109,3 miljarder kronor och varuimporten till 108,3 miljarder. Varuexporten har därmed ökat i värde med 11 procent, medan varuimporten har ökat i värde med 15 procent jämfört med december 2015. Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 15,0 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 14,0 miljarder.

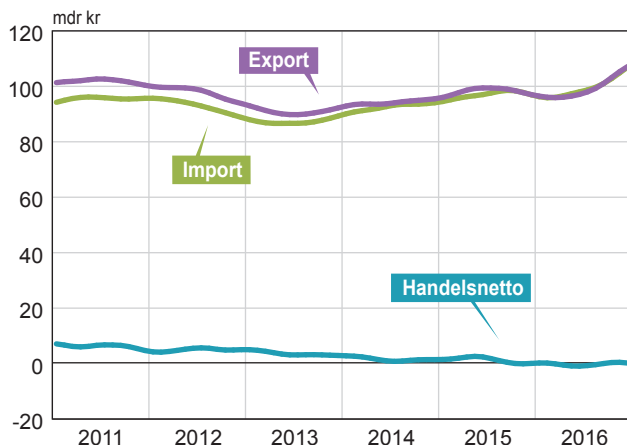
Antalet vardagar i december var en mer jämfört med december 2015. Rensat för säsongpåverkan visar han-

delsnettot ett överskott på 0,2 miljarder kronor för december 2016 och ett överskott på 0,5 miljarder kronor för november 2016. För oktober 2016 var motsvarande värde 0,4 miljarder kronor.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.

Miljarder kronor

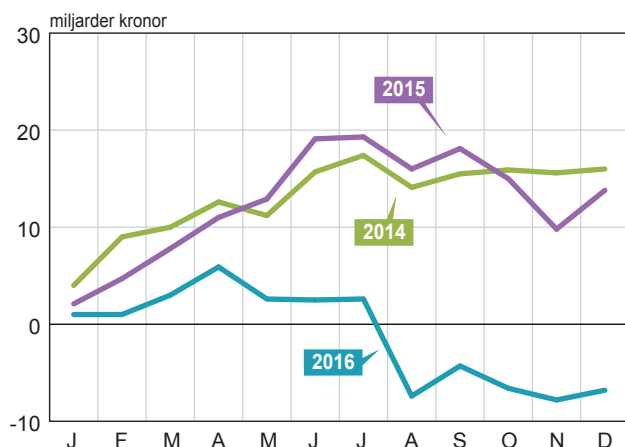

Under 2016 har värdet för varuexporten ökat med 1 procent, medan varuimporten har ökat med 3 procent jämfört med förra året. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 1 193,7 miljarder kronor och varuimportvärdet till 1 200,5 miljarder. Handelsnettot för 2016 gav därmed ett underskott på 6,8 miljarder kronor. För 2015 noterades ett överskott på 13,8 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

HANDEL, KONSUMTION OCH TJÄNSTER

Total detaljhandel

Senaste uppgift: december 2016

Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

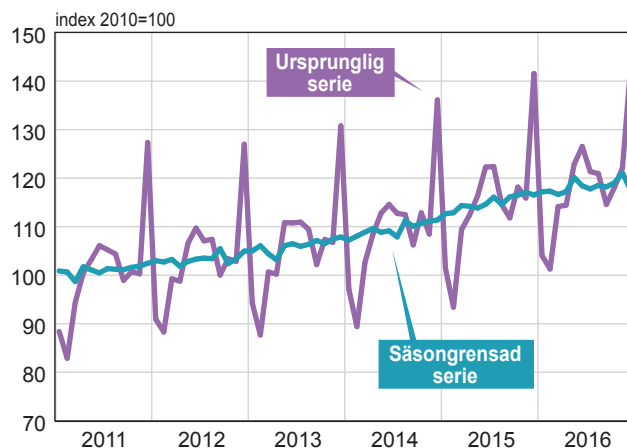
Måttlig försäljning i december

Detaljhandeln backade i december då försäljningen sjönk med 2,9 procent, säsongrensat och jämfört med månaden

innan. 2016 var ett ryckigt år för detaljhandeln då sju av årets tolv månader visade tillväxt. De senaste tre månaderna, oktober till december, ökade försäljningen med 0,9 procent, jämfört med perioden innan. Detaljhandeln visar därmed måttlig tillväxt som dras ner av den låga decemberförsäljningen. Det bör dock noteras att försäljningen ökade kraftigt i november vilket kan vara ett tecken på att en del av julhandeln förlades tidigare än i december.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Det senaste halvåret har dagligvaruhandeln utvecklats svagt. I oktober och november ökade försäljningen något men i december sjönk försäljningen med 0,6 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. För sällanköpshandeln, som har haft en gynnsam utveckling under hösten, sjönk försäljningen med närmare 4 procent i december. Svagare sällanköpshandel var därmed den främsta orsaken till nedgången inom den totala detaljhandeln.

Julhandeln ökade med knapp marginal

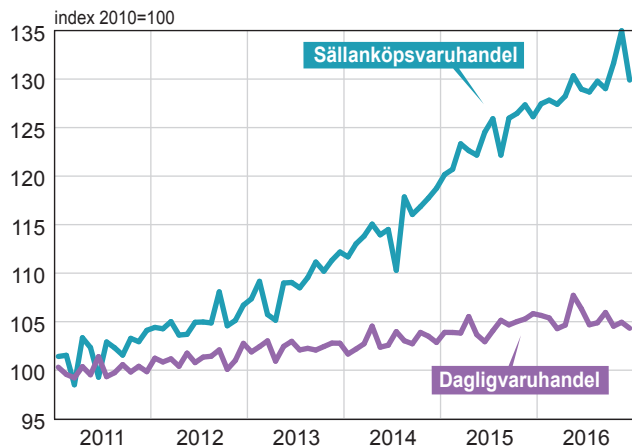
Försäljningen i den totala detaljhandeln var 0,6 procent högre i december än motsvarande månad året innan, kalenderkorrigerat och mätt i fasta priser. Det var den lägsta ökningen i årstakt för en enskild månad under 2016. Det är dock möjligt att den höga försäljningen under december 2015 kan ha dragit ner utvecklingstalet. Inom sällanköpshandeln ökade försäljningen med 2,3 procent medan den minskade med 1,5 procent inom dagligvaruhandeln. Dagligvaruhandeln visar dock tillväxt i löpande priser vilket tyder på att denna bransch för närvarande präglas av stark prisutveckling.

Även om december bjöd på låg tillväxt jämfört med tidigare månader under året så var den positiv, vilket innebär att julhandeln ökade även under 2016. Statistiken vittnar om att branschen heminredning uppvisade ett av de bästa utvecklingstalen i december. Även branschen för glasögon och annan optik uppvisade ett gynnsamt läge och ökade med 11 procent jämfört med december 2015. Att det är influensa och förkylningstider ger spår i statistiken då försäljningen för apoteken ökade i december med nästan 9 procent jämfört med samma månad föregående år. Förra året var smycken en populär julklapp och guldsmidshandeln var en av branscherna med den starkaste

utvecklingen i december 2015. I år verkar dock smycken vara en mindre populär julklapp då guldsmedshandeln backade med över 12 procent jämfört med december året innan. Även klädhandeln och färghandeln backade måttligt jämfört med december 2015.

Branschuppdelad försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Sällanköpshandeln drev utvecklingen under året

Detaljhandeln uppvisade modest tillväxt under 2016 och steg med 2,8 procent, kalenderkorrigerat och mätt i fasta priser. Det kan jämföras med 2015 då detaljhandeln gick mycket starkt och försäljningen ökade med knappt 5 procent. Det var främst sällanköpshandeln som drev på försäljningen under 2016 med en ökning på 4,4 procent. Försäljningen inom dagligvaruhandeln ökade blygsamt med 0,7 procent. Utvecklingen inom denna bransch var dock högre i löpande priser vilket beror på prisökningar inom branschen.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	dec 2016	jan–dec 2016
Dagligvaruhandel	–1,5	0,7
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	–2,0	0,7
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	0,1	0,7
Sällanköpsvaruhandel	2,3	4,4
därav:		
Klädhandel	–6,0	–2,0
Skohandel	–3,4	–0,8
Möbelhandel	–2,0	2,7
Elektronikhandel	5,9	9,4
Järn- och bygghandel	–0,4	4,1
Färghandel	–6,4	–1,8
Bokhandel	0,3	6,1
Guldsmedshandel	–12,3	1,0
Sport- o fritidshandel	–4,1	2,5
Postorderhandel	16,2	14,5
Totalt detaljhandel	0,6	2,8

Flertalet branscher uppvisade dock en stark utveckling under 2016. Elektronikhandeln respektive optikhandeln ökade sin försäljning med mer än 9 procent vardera jämfört med 2015. Försäljningen inom elektronikhandeln minskade dock i värde vilket beror på fallande priser. Även bok- och pappershandeln samt heminredningsbranschen ökade sin försäljning under 2016 med drygt 6 procent. Klädhandeln samt färghandeln hade dock ett något tyngre år då försäljningen minskade med drygt 2 procent i båda branscherna jämfört med 2015.

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: november 2016

Källa: Hushållens konsumtionsindikator

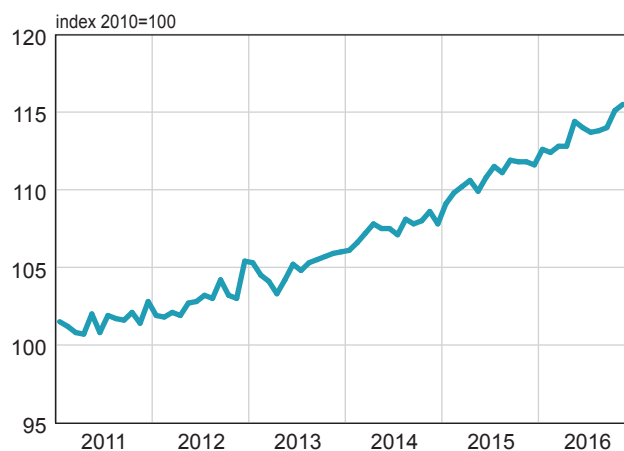
Anton Hammarstedt

Hushållskonsumtionen ökade i november

Hushållens konsumtionsvolym ökade i november på både månadsbasis (0,3 procent i säsongrensade siffror) och årsbasis (3,3 procent i kalenderkorrigerade siffror). Tremånadersperioden september–november ökade konsumtionen med 0,9 procent jämfört med föregående tremånadersperiod i säsongrensade siffror och ackumulerat under 2016 ökade hushållskonsumtionen med 2,7 procent jämfört med perioden januari–november 2015.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Enligt konjunkturinstitutets konjunkturbarometer steg hushållens förtroende för den egna ekonomin något under november, vilket var den tredje månaden i rad där förtroendet ökade. Detta stämmer bra överens med ovanstående siffror givet antagandet att förtroende för den egna ekonomin och konsumtionsvolym samvarierar.

Rekreation och kultur bidrog starkt

Ökningen på årsbasis härrör främst från ökad konsumtion i branschgruppen rekreation och kultur som ökade med 7,4 procent jämfört med november 2015. Konsumtionen av möbler och inredningsartiklar ökade visserligen med drygt 10 procent men eftersom den branschgruppens andel av den totala konsumtionsvolymen är lägre så påverkade det inte den totala konsumtionen lika mycket.

Samtliga branschgrupper har ökat jämfört med november 2015. Den branschgrupp som har ökat minst är detaljhandel med brett sortiment, vilket främst utgörs av livsmedel och dryckeshandel.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	nov 2016	jan–nov 2016
Detaljhandel, mest livsmedel	0,9	0,9
Beklädnadshandel	3,9	–1,9
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	2,5	2,0
Möbler, inredning m.m.	10,5	5,3
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	2,0	4,1
Post- och telekommunikation	9,2	4,7
Rekreation och kultur	7,4	5,0
Hotell och restaurang	2,4	4,3
Övriga varor och tjänster	2,1	1,2
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	3,3	2,7

Endast beklädnadshandeln minskade 2016

Den långsiktiga trenden med ökande konsumtionsutgifter fortsätter alltså, även om den har planat ut under senaste månaderna. Hittills under 2016 har den totala hushållskonsumtionen ökat med 2,7 procent jämfört med januari–november 2015. I den ackumulerade årsstatistiken har alla branschgrupper ökat sånär som på beklädnadshandeln, alltså handel med kläder, skor, textilier och relaterade varor. För denna branschgrupp har konsumtionen minskat med 1,9 procent. Störst ökning har skett inom möbler och inredningsartiklar som har ökat med 5,3 procent.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: december 2016

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonsstatistik

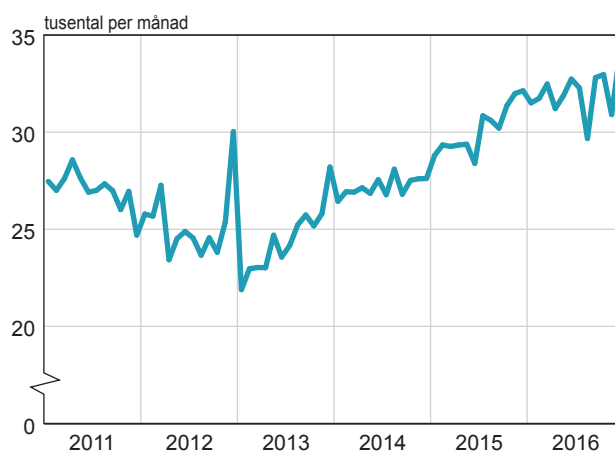
Starkt avslut på rekordår

Efter den starka uppgångsfasen under hösten 2015 dämpades tillväxten för nyregistreringarna under 2016. Trots den lugnare tillväxten blev 2016 ett rekordår sett till antalet nyregistrerade bilar med 388 014 nyregistreringar enligt SCB:s fordonsstatistik. Året avslutades också med en kraftig uppgång på 10 procent i december, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Uppgången var därmed en rekyl från den kraftiga nedgången under november och nyregistreringarna låg vid årsskiftet 3,6 procent högre än vid utgången av tredje kvartalet.

Den starka utvecklingen under den senaste månaden bidrar till att också kvartalsutvecklingen är starkare än på länge. Under fjärde kvartalet steg nyregistreringarna med 3,3 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det var den snabbaste ökningstakten under ett kvartal sedan uppgångsfasen under slutet av 2015. Under december nyregistrerades 37 851 personbilar, vilket var en ökning med 10,4 procent jämfört med samma månad året innan.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

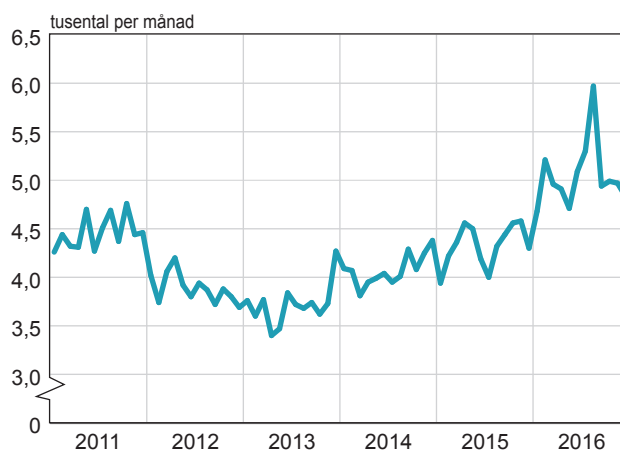
Starkt år även för lastbilar

Sett till helåret har även lastbilsregistreringarna utvecklats starkt under 2016 och befinner sig på en mycket hög nivå. Tillväxten under året har också varit relativt god och lastbilsregistreringarna steg med 17 procent jämfört med helåret 2015.

Efter en stark utveckling första halvåret har dock den underliggande trendskattningen indikerat att utvecklingen vänt ned något under de senaste månaderna. I säsongrensade tal minskade nyregistreringarna under december med 2,8 procent, vilket följer på nedgången från oktober till november som var 0,5 procent.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Utvecklingen för lastbilsregistreringarna har därmed varit relativt svag under fjärde kvartalet då nyregistreringarna har minskat med 8,8 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det beror också till stor del på en stark utveckling under juli och augusti som ingår i jämförelseperioden.

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: november 2016

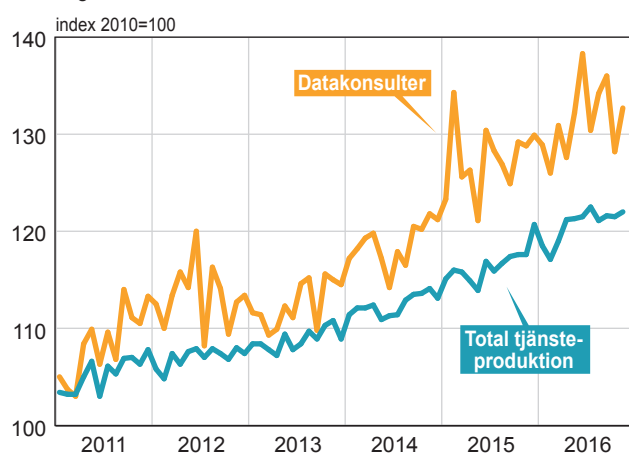
Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

Något uppåt för tjänsteproduktionen

Produktionen av tjänster i det svenska näringslivet vände uppåt i november efter att ha minskat något i oktober enligt reviderade siffror. Den säsongsrensade uppgången på 0,4 procent i november var därmed av samma storlek som uppgången i september. Efter en trevande början av året då tjänsteproduktionen sjönk med mer än 1 procent under både januari och februari har tjänsteproduktionen uppvisat stabil tillväxt i år där augusti och oktober är de enda månaderna med nedgångar.

Tjänsteproduktionsindex

Säsongsrensade månadsvärden

Datakonsultverksamhet vände uppåt i november och stod för den största uppgången då tjänsteproduktionen ökade med knappt 4 procent, säsongsrensat. Även andra betydande branscher som partihandeln och detaljhandeln ökade med 0,6 respektive 2,2 procent i november. Partihandelns tillväxt är därmed något högre än under oktober och detaljhandeln uppvisade den högsta tillväxten sedan september 2015. Även motorhandlarna kunde glädjas i november då branschen vände upp och ökade med mer än 3 procent, vilket var den största ökningen sedan juni 2015.

Tjänsteproduktionen i november hölls tillbaka av branscher inriktade mot fritidssysselsättning. Branschen för kultur, nöje och fritid minskade med mer än 2 procent och branschen för hotell- och restaurangverksamhet sjönk med drygt 1 procent. Även uthyrnings- och resetjänster minskade något under november liksom fastighetsverksamhet där tjänsteproduktionen sjönk med drygt 1 procent.

Oförändrad produktion de senaste tre månaderna

Tittar man på lite längre sikt än enbart den senaste månaden så ser man tecken på att tillväxten har dämpats. Utvecklingen på tre månadersbasis är oförändrad jämfört med närmast föregående tre månadersperiod vilket dock är högre än oktobers tre månadersutveckling som vittnade om sjunkande tjänsteproduktion. Tre månadersutvecklingen

har däremot varit betydligt lägre under hösten än de höga tillväxttalen under sommaren. Branschen för hälso- och sjukvård backar med över 3 procent på tre månadersbasis och uppvisar därmed det sämsta utvecklingstalet. Branschen för kultur, nöje och fritid har däremot fått ett uppsving och uppvisar den starkaste tre månadersutvecklingen med en uppgång på drygt 6 procent.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	nov 2016	jan–nov 2016
Motorhandel	4,9	8,5
Partihandel	1,3	3,8
Detaljhandel	4,3	2,9
Transport och magasinering	1,0	0,3
Hotell och restaurang	3,6	5,2
Telekommunikation	6,3	1,9
Datakonsultverksamhet o.d.	2,9	3,4
Företagstjänster	3,0	5,5
Kultur, nöje och fritid	5,1	5,5
Total tjänstesektor	3,7	3,9

Fortsatt positiv årstillväxt

I jämförelse med november i fjol ökade tjänsteproduktionen, kalenderkorrigerat, med 3,7 procent. Årstillväxten har därmed legat på en jämn nivå de senaste fyra månaderna men är långt ifrån den höga årstillväxten som uppvisades under senvåren 2016 då årstillväxt på runt 6 procent redovisades under april och maj. Samtliga branscher bidrog till uppgången på årsbasis. Störst uppgång stod dock hälso- och sjukvård för som ökade med knappt 8 procent. Transport och magasinering hade det lägsta tillväxttalet då branschen ökade blygsamt med 1 procent.

Stabil uppgång i år

Det saknas nu endast statistik för december för att lägga sista pusselbiten och sammanfatta 2016. Ackumulerat under årets första elva månader ökade produktionen med 3,9 procent jämfört med motsvarande period 2015. Det är något högre än vad den årliga tillväxten har varit i genomsnitt under åren 2010–2015.

BYGGMARKNAD

Företagen nöjda med orderstockarnas storlek

Enligt Konjunkturbarometern rapporterar byggföretagen om fortsatt växande orderstockar och ökat byggande. Orderstockarna anses vara förhållandevis stora, vilket är en betydligt mer positiv bedömning än normalt. Det vanliga är att man tycker att orderstockarna är för små.

Antalet anställda har ökat i större omfattning än normalt de senaste tre månaderna. Samtidigt fortsätter sex av tio byggföretag att ange brist på arbetskraft som det främsta hindret för ökat byggande.

Byggföretagens förväntningar på orderstockar och byggande på tre månaders sikt är fortsatt mycket optimistiska.

Anställningsplanerna är också mer optimistiska än normalt, även om de har mattats av något de senaste månaderna.

Företagen inom bygg- och anläggningsverksamhet aviserar sammanlagt höjda anbudspriser på tre månaders sikt.

Förväntningarna på byggmarknaden på ett års sikt är fortsatt mer optimistiska än normalt, även om de trendmässigt dämpats något under året.

Byggbkostnader

Senaste uppgift: december 2016

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

November–december 2016 –0,1 procent

Mellan november och december 2016 gick Faktorprisindex ned med 0,1 procent. Entreprenörens kostnader ökade med 0,1 procent.

Gruppen Transporter, drivmedel och elkraft gick upp med 0,8 procent. Inom den gruppen ökade dieselolja och lastbilstransporter med 4,0 respektive 0,6 procent. Elkraft var oförändrad. Byggmaterialekostnader steg med 0,2 procent. Omkostnader ökade med 0,1 procent. Maskiner gick ned med 0,1 procent. Löner var oförändrade.

Störst prisökning bland Byggmateriale i december hade järn och stål som gick upp med 0,5 procent. Betongvaror, el-materiel och övrigt byggmateriale steg med 0,3 procent vardera. Trävaror ökade med 0,2 procent. VVS-materiale gick upp med 0,1 procent. Golvmateriale sjönk med 0,3 procent. Snickerier gick ned med 0,1 procent. Övriga Byggmaterialegrupper var oförändrade. Byggherrekostnader föll med 1,2 procent på grund av sänkta räntekostnader.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	dec 16/nov 16	dec 16/dec 15
Entreprenadkostnader	0,1	3,0
Byggmateriale	0,2	3,4
Löner	0,0	2,4
Maskiner	-0,1	1,1
Transporter, drivmedel, elkraft	0,8	5,5
Omkostnader	0,1	3,0
Byggherrekostnader	-1,2	-3,4
Total byggbkostnad	-0,1	1,9

December 2015–december 2016 +1,9 procent

Faktorprisindex steg med 1,9 procent mellan december 2015 och december 2016. Entreprenörens kostnader gick upp med 3,0 procent, vilket drog upp totalindex med 2,5 procentenheter.

Omkostnader, Löner och Maskinkostnader gick upp. Gruppen Transporter drivmedel och elkraft ökade med 5,5 procent, vilket främst berodde på att dieselolja gick upp med 17,1 procent. Byggmaterialekostnader gick upp med 3,4 procent. Alla kostnader för Byggmateriale ökade. Det Byggmateriale som ökade mest var armeringsstål som steg med 18,2 procent.

NÄRINGSLEV

Produktionen i näringslivet

Senaste uppgift: november 2016

Källa: SCB:s produktionsindex över näringslivet

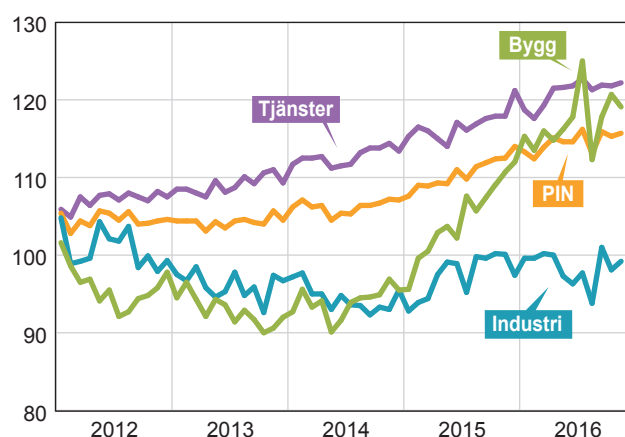
Rickard Bengtsberg

Ökad industriproduktion drev utvecklingen

Efter nedgången i oktober vände produktionen inom näringslivet uppåt i november. Detta innebar att de senaste månadernas varannanmånadsmönster höll i sig även i november. Den totala produktionen inom näringslivet ökade med 0,4 procent jämfört med oktober i säsongrensade tal. Uppgången i den totala produktionen drevs av industrin, där produktionen ökade med 1,1 procent. Byggproduktionen minskade med 1,4 procent medan tjänsteproduktionen ökade med 0,3 procent.

Näringslivets produktionsutveckling

Säsongrensade värden. Index 2010=100

Ökad produktion senaste tremånadersperioden

Produktionen under den senaste tremånadersperioden, september till november 2016, ökade med 0,9 procent, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod, juni till augusti. Industriproduktionen utvecklades starkast med en uppgång på 3,6 procent. Även byggproduktionen utvecklades positivt med en uppgång på 0,3 procent. Tjänsteproduktionen var däremot oförändrad jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Produktionen i näringslivet

Förändring i procent

	nov 16/ okt 16 ¹⁾	sep–nov 16/ jun–aug 16 ¹⁾	nov 16/ nov 15 ²⁾
Industri inkl. energi	1,1	3,6	-0,8
Bygg	-1,4	0,7	7,5
Tjänster	0,3	0,0	3,6
Totalt	0,4	0,9	2,8

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Positiv årsutveckling i november

På årsbasis ökade den totala produktionen inom näringslivet med 2,8 procent i november, jämfört med motsvarande

I FOKUS

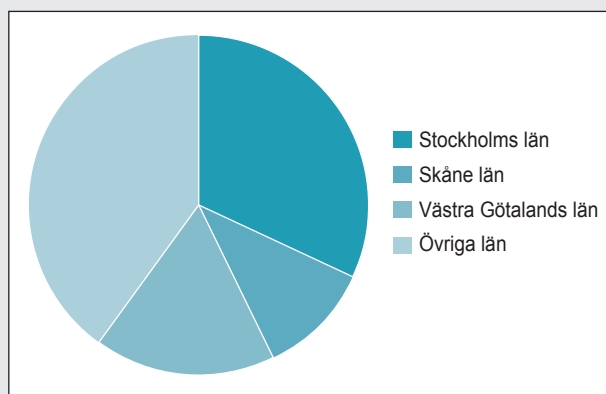
Stark regional tillväxt 2015

Den regionala tillväxten var stark 2015 och bruttoregionprodukten (BRP) ökade i nästan samtliga län. Högst tillväxt redovisade Västra Götalands län, följt av Kronoberg, Västmanland, Stockholm och Värmlands län som alla uppvisade en snabbare ökningstakt än BNP. Utvecklingen i Norrbottens län var svag och BRP minskade för femte året i följd.

Regionalräkenskaper är den regionala motsvarigheten till ett lands nationalräkenskaper, det vill säga nationalräkenskaper med regional indelning¹. BRP mäter den regionala ekonomins produktion, det vill säga summan av förädlingsvärdet för alla varor och tjänster som produceras inom exempelvis en kommun eller ett län. Summan av regionernas BRP är, per definition, lika med rikets BNP. Utöver BRP publiceras också årliga regionala uppgifter om sysselsättning, investeringar och disponibla inkomster.

Denna artikel kommer att fokusera på utvecklingen för BRP på länsnivå. I december 2016 offentliggjordes årsstatistik för 2014 samt preliminära uppgifter för 2015. Beräkningarna avseende 2015 baserades på den statistik som fanns tillgänglig vid denna tidpunkt. Skattningen av preliminäråret är därmed förenad med en större osäkerhet och revideras ett år senare när slutlig regional statistik och årsstatistik från nationalräkenskaperna finns tillgängligt.

Regionala andelar av Sveriges BNP 2015

BRP är störst i storstadslänen

År 2015 uppgick BRP i Stockholms län till 1 343 miljarder kronor i löpande priser. Det var nästan en tredjedel av Sveriges BNP som uppgick till 4 181 miljarder kronor och en klart högre andel än för övriga län. De tre storstadslänen har högst BRP i landet vilket framförallt förklaras av att de har högst befolkning där många deltar i produktionen. Mer än en fjärdedel av landets sysselsatta arbetar i Stockholms län, och i Västra Götaland och Skåne län är motsvarande andel 17 respektive 12 procent. Det är klart

¹ Beräknas på kommunnivå. År 2015 fanns det 290 kommuner i Sverige.

högre än övriga län.

Stark BRP-tillväxt 2015

Sveriges ekonomi växte starkt under 2015 då BNP ökade med 4,1 procent. Den inhemska efterfrågan var det främsta dragloket vilket fortsatte att främja tillväxten i tjänsteintensiva regioner, men under året kom även industrin igång och produktionen ökade. Det gynnade nästan samtliga regioner i landet och fick länens BRP att utvecklas i snabb takt.

Preliminära räkenskaper för 2015 visar att BRP i fasta priser ökade jämfört med året innan i nästan samtliga län. Snabbast tillväxt hade Västra Götalands län där BRP ökade med 5,8 procent vilket var klart snabbare än ökningen i BNP. Även i Kronobergs, Västmanlands, Stockholms och Värmlands län ökade BRP i snabbare takt än Sveriges BNP.

Norrbottens län hade negativ tillväxt jämfört med året innan och BRP backade med 0,3 procent. Utvecklingen i länet har varit svag de senaste åren. År 2009 minskade produktionen kraftigt för att året därpå öka i en enastående takt. Från 2011 till 2015 har dock länets ekonomi krympt varje år vilket Norrbotten är ensamt om av samtliga län i landet.

Bruttoregionprodukt (BRP) per län

Löpande priser, miljarder kronor och procent (fasta priser)

Län	BRP 2015	Förändring i procent 2014/2015
01 Stockholms län	1 342 691	5,0
03 Uppsala län	137 645	2,5
04 Södermanlands län	87 350	2,9
05 Östergötlands län	166 329	3,3
06 Jönköpings län	126 898	3,0
07 Kronobergs län	74 436	5,5
08 Kalmar län	76 726	1,7
09 Gotlands län	18 691	3,8
10 Blekinge län	52 075	2,7
12 Skåne län	468 828	3,4
13 Hallands län	102 852	2,6
14 Västra Götalands län	714 926	5,8
17 Värmlands län	91 099	4,6
18 Örebro län	104 930	2,6
19 Västmanlands län	94 366	5,4
20 Dalarnas län	97 142	1,8
21 Gävleborgs län	93 755	1,2
22 Västernorrlands län	91 345	2,9
23 Jämtlands län	43 308	1,5
24 Västerbottens län	93 823	3,8
25 Norrbottens län	101 045	-0,3
99 Extra region ¹	843	..
Sverige	4 181 103	4,1

¹ Delar av det ekonomiska territoriet vilka inte direkt kan knytas till en region, till exempel ambassader och konsulat.

Utvecklingen i Norrbotten beror till stor del på den svaga utvecklingen för industrin de senaste åren. Nästan två femtedelar av produktionen (förädlingsvärde till baspris) i länet kommer från de varuproducerande branscherna

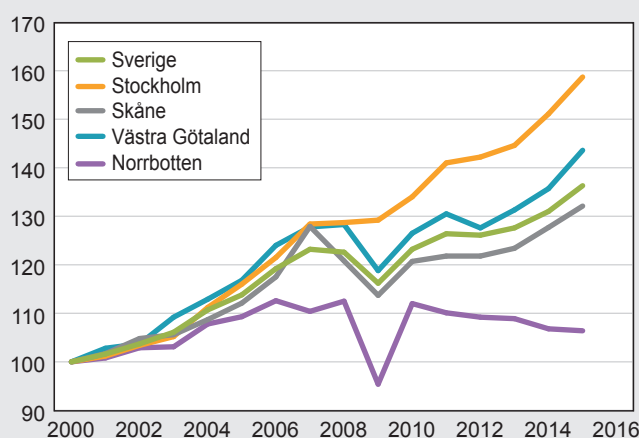
I FOKUS

vilket är högre än i riket som helhet där något mer än en fjärdedel är varuproduktion.

Drivkraften bakom ökningen i BNP har under senare år främst kommit från den inhemska marknaden och det har framförallt gagnat regioner med större andel tjänsteproduktion. 2015 vände dock produktionen av varor upp vilket bidrog till att höja tillväxten även i län med högre andel varuproduktion. I såväl Västra Götaland, som i Kronoberg, Värmland och Västmanlands län ökade varuproduktionen i en snabbare takt än i riket. I Norrbottens län var dock utvecklingen negativ och skillnaden i tillväxt förklaras av att länens branschstruktur ser olika ut.

Bruttoregionprodukt (BRP)

Fasta priser, index 2000=100

Byggproduktionen ökade i alla län

Sett till riket som helhet ökade näringslivets produktion (förädlingsvärdet i fasta priser) med 4,6 procent år 2015 och flera branscher visade en positiv utveckling. Produktionen av varor ökade med 5,2 procent vilket var den snabbaste ökningstakten sedan 2010 då svensk ekonomi återhämtade sig efter finanskrisen. Tjänsteproduktionen fortsatte att växa och ökade med 4,4 procent.

Byggbranschen gick mycket starkt under året och produktionen steg i samtliga län. Störst ökning uppvisade Gotlands, Hallands och Kalmar län.

Tillverkningsindustrin visade också på en positiv utveckling under 2015 och i 18 av Sveriges 21 län noterades uppgångar. I Gotlands, Värmlands och Västerbottens län var ökningen mätt i fasta priser drygt 14 procent jämfört med 2014. I Västra Götalands län var ökningen drygt 9 procent. Tillverkningsindustrin är betydelsefull för länet då industrin står för runt 30 procent av produktionen i näringslivet. Det är en betydligt högre andel än i de två andra storstads länen, Stockholm (13 procent) respektive Skåne (16 procent). Produktionen inom tillverkningsindustrin minskade i Södermanlands, Skåne och Jämtlands län.

Tjänsteproduktionen inom näringslivet ökade i samtliga län, med undantag för Gotlands och Gävleborgs län. I båda länen var det främst fastighetsbranschen samt företagstjänster som dämpade utvecklingen.

Informations- och kommunikationsverksamhet utvecklades starkt 2015 och produktionen för riket totalt steg med nästan 8 procent. Sett i ett regionalt perspektiv ökade också produktionen starkt i många län. Det var endast i Blekinge och Värmlands län som produktionen mätt i fasta priser minskade jämfört med året innan.

Både inom de varuproducerande som de tjänsteproducerande branscherna var dock uppgången bred, där många branscher bidrog till att stärka den regionala tillväxten.

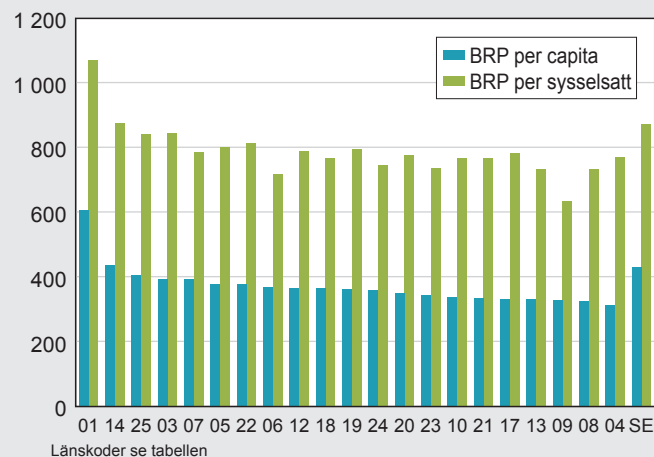
BRP per capita högst i Stockholms län

BRP mäter hur stor produktionen är inom en region. Det är med andra ord inte ett mått på regional välfärd och jämförelser mellan regioner brukar istället utgå från BRP per capita-måttet. År 2015 uppgick BNP per capita till 427 000 kronor i löpande priser. Stockholms län och Västra Götalands län var de enda länen som låg över riksgenomsnittet. Trots en dämpad regional tillväxt i Norrbottens län under de senaste åren hamnar regionen högt upp i listan när länen ska rangordnas efter storleken på BRP per capita. Det förklaras av att befolkningen i länet minskat över tid samtidigt som utvecklingen i BRP varit positiv sett över en längre period. 2015 uppgick medelbefolkningen i länet till nästan 250 000 personer, vilket var 7000 färre än år 2000.

BRP per capita påverkas av arbetspendling över regionsgränser vilket bland annat syns i Södermanlands län (04) som årligen hamnar lågt i jämförelse med andra län. Många personer pendlar ut från länet och bidrar därmed inte till produktionen i Södermanlands län utan istället till den region där arbetsstället ligger. Befolkningens mässigt räknas utpendlarna däremot till den region där de är folkbokförda och utpendlingen påverkar därmed BRP per capita nedåt. Det innebär följaktligen att regioner med betydande inpendling, som till exempel Stockholms län (01), får höga värden. Slår man istället ut BRP per sysselsatt rangordnas Södermanlands län högre upp på listan.

BRP per capita och BRP per sysselsatt 2015

Löpande priser, tusen kronor

Jenny Lunneborg, analytiker, nationalräkenskaperna

månad föregående år och i kalenderkorrigerade tal. Starkast utvecklades byggproduktionen med en uppgång på 7,5 procent följt av tjänsteproduktionen som ökade med 3,6 procent. Industriproduktionen var dock 0,8 procent lägre än november 2015.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: december 2016

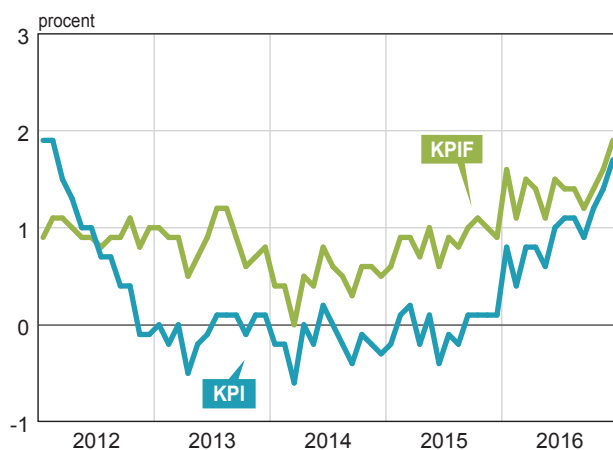
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Inflationstakten steg ytterligare

Inflationstakten enligt KPI ökade till 1,7 procent i december från 1,4 procent i november. KPI steg med 0,5 procent från november till december 2016. Inflationstakten enligt måttet KPIF (KPI med fast ränta) ökade till 1,9 procent i december från 1,6 procent i november vilket är den högsta noteringen sedan december 2010.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Högre transportpriser bidrog mest till uppgången

Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste 12 månaderna, var 1,7 procent i december 2016. Det är en ökning från november då den var 1,4 procent.

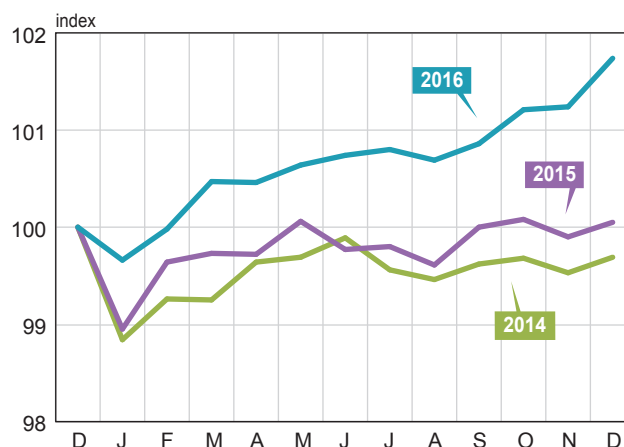
Högre priser på transporter (3,5 procent) påverkade inflationstakten uppåt med 0,5 procentenheter i december, varav 0,3 procentenheter berodde på högre drivmedelspriser (10,9 procent). Högre elkostnader (8,6 procent) bidrog med 0,3 procentenheter varav 0,2 procentenheter berodde på högre elpriser och 0,1 procentenhet berodde på högre nätavgifter.

Prisökningar på livsmedel (1,6 procent), kläder (3,3 procent), restauranger och logi (2,4 procent), diverse varor och tjänster (2,6 procent) samt en lägre subventionsgrad för ROT-tjänster bidrog med ytterligare 0,2 procentenheter vardera.

Sjunkande priser inom post och telekommunikationer (-5,0 procent), framförallt på grund av den snabba teknikutvecklingen, påverkade inflationstakten nedåt med 0,2 procentenheter i december.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år=100

Månadsuppgången klart större än i december 2015

Konsumentprisindex (KPI) steg med 0,5 procent från november till december 2016. Under motsvarande period 2015 steg KPI med 0,1 procent.

Till månadsförändringen bidrog högre priser på transporttjänster (9,1 procent) med 0,3 procentenheter. Prishöjningar på livsmedel (0,9 procent), drivmedel (4,2 procent) och paketresor (4,8 procent) påverkade KPI ytterligare uppåt med 0,1 procentenhet vardera.

Lägre elpriser (-3,0 procent) motverkade prishöjningarna och påverkade KPI nedåt med 0,1 procentenhet.

Konsumentprisernas förändring

December 2016

	Förändring från Föregående månad	dec 2015	Bidrag till förändring sedan dec 2015 ¹⁾
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,6	1,6	0,2
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,0	1,3	0,1
Kläder och skor	0,3	2,9	0,2
Boende	-0,3	2,6	0,7
Inventarier och hushållsvaror	-0,1	0,0	0,0
Hälso- och sjukvård	-0,2	0,3	0,0
Transport	2,8	3,5	0,5
Post och telekommunikationer	0,0	-5,0	-0,2
Rekreation och kultur	0,4	-0,2	0,0
Utbildning	0,4	1,3	0,0
Restauranger och logi	0,4	2,4	0,2
Div varor och tjänster	0,6	2,6	0,2
KPI totalt	0,5	1,7	1,7

1) Procentenheter

Den underliggande inflationen följer med uppåt

Inflationstakten enligt måttet KPIF (KPI med fast ränta) ökade till 1,9 procent i december från 1,6 procent i november. Noteringen i december är den högsta på sex år (sedan december 2010). Från november till december 2016 steg KPIF med 0,5 procent. Under motsvarande period 2015 steg KPIF med 0,2 procent.

Inflationstakten enligt måttet KPIF exklusive energi ökade till 1,3 procent i december från 1,2 procent i november. Från november till december 2016 steg KPIF exklusive energi med 0,5 procent. Under motsvarande period 2015

steg KPIF exklusive energi med 0,4 procent.

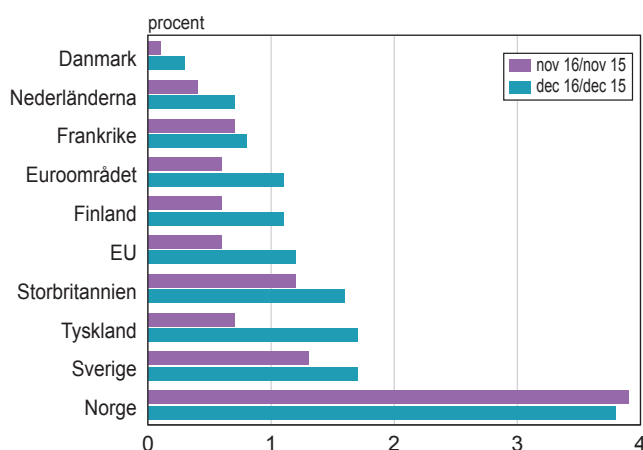
KPIF och KPIF exklusive energi är mått på underliggande inflation som beräknas av SCB på uppdrag från Riksbanken.

Inflationen steg även i övriga Europa

HIKP (harmoniserat index för konsumentpriser) beräknas av länderna i EU. I Sverige används samma prisunderlag som i KPI och KPIF, men HIKP sammanställs delvis med en annan beräkningsmetod. HIKP har en något mindre täckning jämfört med KPI och KPIF, främst på grund av att delar av hushållens boendekostnader utelämnas.

Inflationstakten i olika länder

EU-länder och Norge enligt HIKP

Inflationstakten enligt HIKP i Sverige ökade till 1,7 procent i december från 1,3 procent i november. HIKP steg med 0,5 procentenheter från november till december 2016. Under motsvarande period 2015 steg HIKP med 0,2 procent.

Även i övriga Europa steg inflationstakten i december. Euroländerna noterade en uppgång från 0,6 till 1,1 procent och för EU som helhet uppgick den årliga inflationstakten till 1,2 procent. De flesta länder noterade uppgångar där noteringen för Tyskland sticker ut. Den tyska inflationstakten enligt HIKP steg med en hel procentenhet, från 0,7 procent i november till 1,7 procent i december sedan framförallt högre energipriser bidragit uppåt.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: december 2016

Källa: SCB:s producentprisindex

Producentpriserna steg i december

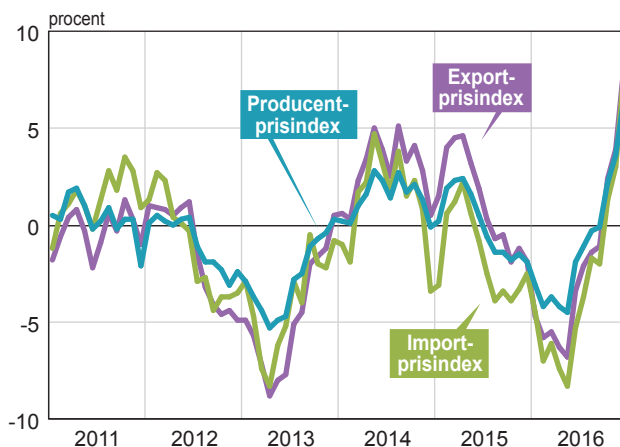
Producentpriserna totalt steg med 2,1 procent mellan november och december 2016. Under samma period steg priserna på import- och exportmarknaden med 3,4 procent respektive 2,5 procent. På hemmamarknaden steg priserna med 1,5 procent.

Högre priser på råolja bidrog till prisuppgången på importmarknaden för december. På hemmamarknaden bidrog främst högre priser på fjärrvärme till uppgången. På exportmarknaden bidrog främst högre priser på övriga

maskiner till uppgången. Lägre priser på elektricitet motverkade uppgången på samtliga marknader.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Priser för inhemsk tillgång fortsätter stiga

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, steg med 2,4 procent från november till december. Jämfört med december föregående år har priserna stigit med 6,3 procent.

Jämfört med december föregående år har producentpriserna totalt stigit med 6,5 procent. Under samma period steg priserna på export- och importmarknaden med 8,1 procent respektive 7,8 procent. På hemmamarknaden steg priserna med 4,8 procent.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: december 2016

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Daniel Samuelsson

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år var 4 893 000 i december 2016, icke säsongrensade. Det var en ökning med 72 000 jämfört med december 2015, varav 39 000 var män. Antalet arbetslösa uppgick till 337 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,5 procent. Antalet arbetade timmar var i genomsnitt 144,6 miljoner per vecka. Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av sysselsättningen samt små förändringar av arbetslösheten vilken uppgick till 6,9 procent.

Arbetsförmedlingens statistik visar på en fortsatt minskning av antalet inskrivna arbetslösa. I slutet av december 2016 var 372 000 personer inskrivna som arbetslösa, en minskning med 9 000 personer jämfört med december 2015. Bland inrikes födda sjunker antalet inskrivna arbetslösa, medan antalet bland utrikes födda fortsätter att öka. Antalet nya lediga platser uppgick till 102 000, vilket

var i nivå med samma månad i följande. I december 2016 fick 29 000 personer arbete, jämfört med december året innan var det en minskning med 1 000 personer.

Antalet personer i arbetskraften ökade

Antalet personer i arbetskraften i åldern 15–74 år uppgick till 5 230 000 i december 2016, icke säsongrensade. Det var en ökning med 65 000 jämfört med samma månad föregående år, varav 39 000 var män. Det relativa arbetskraftstalet uppgick till 71,0 procent, bland männen var det 73,3 procent och bland kvinnorna 68,7 procent.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av både antalet och andelen personer i arbetskraften jämfört med närliggande månader. Antalet personer i arbetskraften uppgick till 5 308 000, vilket motsvarar ett arbetskraftstal på 72,1 procent.

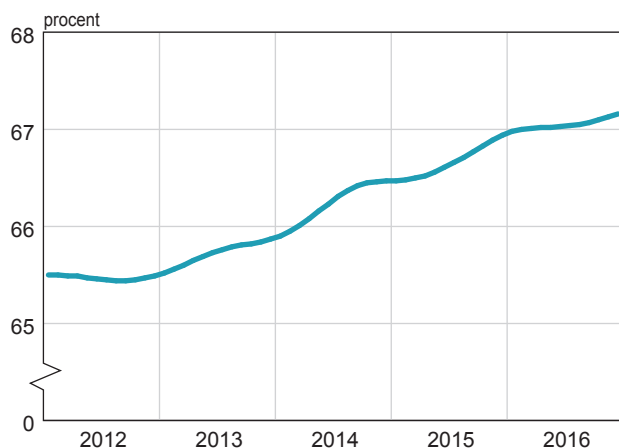
Antalet sysselsatta fortsatte öka

I december 2016 var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 4 893 000, icke säsongrensade. Det var en ökning med 72 000 jämfört med december 2015. Antalet sysselsatta män uppgick till 2 547 000, en ökning med 39 000, och antalet kvinnor till 2 346 000. Sysselsättningsgraden uppgick till 66,4 procent, bland männen var den 68,1 procent och bland kvinnorna 64,7 procent.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en fortsatt ökning av både antalet och andelen sysselsatta jämfört med närliggande månader. Antalet sysselsatta uppgick till 4 943 000, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 67,2 procent.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Arbetade timmar

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i december 2016 i genomsnitt till 144,6 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. När hänsyn tagits till skillnader i semesteruttag och ledighet var det en ökning med 1,6 procent jämfört med december 2015.

Säsongrensade och utjämnade data visar endast på små förändringar av antalet arbetade timmar. I december 2016 uppgick antalet till i genomsnitt 150,2 miljoner per vecka.

Arbetsmarknad

	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
jan	4 717	4 791	12 210	14 610	430	388
feb	4 730	4 806	15 720	15 800	433	396
mar	4 767	4 833	15 940	14 940	414	406
apr	4 762	4 873	14 530	16 670	432	381
maj	4 829	4 892	15 150	16 210	420	400
juni	4 903	5 018	15 700	15 240	456	414
juli	5 003	5 059	9 900	9 530	350	341
aug	4 962	4 961	12 240	13 070	337	350
sep	4 832	4 916	16 490	16 870	374	317
okt	4 853	4 930	16 130	16 770	349	338
nov	4 873	4 947	16 710	16 450	325	328
dec	4 821	4 893	12 830	14 460	345	337

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

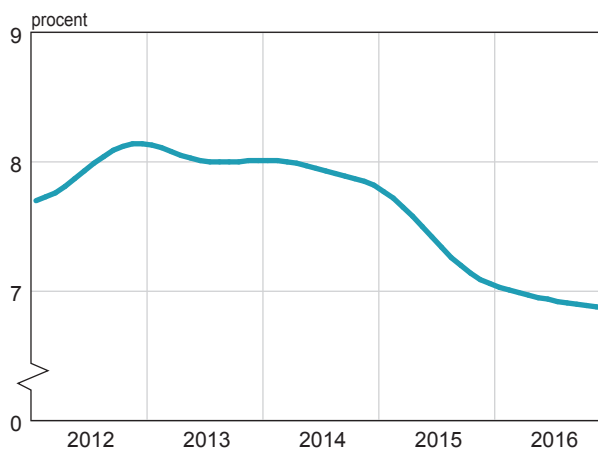
Små förändringar av arbetslösheten

I december 2016 var antalet arbetslösa i åldern 15–74 år 337 000, icke säsongrensade. Det motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,5 procent. Antalet arbetslösa män uppgick till 192 000 och antalet kvinnor till 145 000. Arbetslöshetstalet uppgick till 7,0 procent bland män och 5,8 procent bland kvinnor. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 92 000 arbetslösa, varav 51 000 var heltidsstuderande. Arbetslösheten bland ungdomarna uppgick till 16,4 procent.

För personer i åldern 15–74 år visar säsongrensade och utjämnade data på små förändringar av både antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. Antalet arbetslösa uppgick till 365 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,9 procent. Bland männen var arbetslösheten 7,2 procent och bland kvinnorna 6,5 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år fortsätter såväl antalet som andelen arbetslösa att minska, om än i något lägre takt än senaste månaderna. Antalet arbetslösa ungdomar var 115 000 och arbetslöshetstalet var 18,3 procent.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Fortsatt minskning av antalet inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetslösa, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, uppgick i december 2016 till 372 000. Jämfört med samma månad

föregående år var det en minskning med 9 000 personer. Bland de inskrivna arbetslösa var 197 000 öppet arbetslösa och 175 000 deltog i program med aktivitetsstöd.

Antalet inskrivna arbetslösa ungdomar (18-24 år) fortsätter också att minska. I december var 61 000 ungdomar inskrivna som arbetslösa, en minskning med 10 000 på ett år. Även trenden med fler inskrivna arbetslösa som är födda utanför Europa – och färre övriga inskrivna arbetslösa som är inrikes födda eller födda i Europa – fortsätter. En förklaring är att allt fler nyanlända som har fått sina uppehållstillstånd nu kommer till Arbetsförmedlingen och skriver in sig som arbetssökande.

Antalet nya lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar var i december 102 000, vilket var i nivå med motsvarande månad föregående år. Det var 29 000 personer som fick arbete i december 2016, vilket var 1 000 personer färre jämfört med i fjol. Antalet varslade uppgick till 3 000, detta kan jämföras med 1 700 samma månad föregående år.

Arbetskraftskostnader & löner

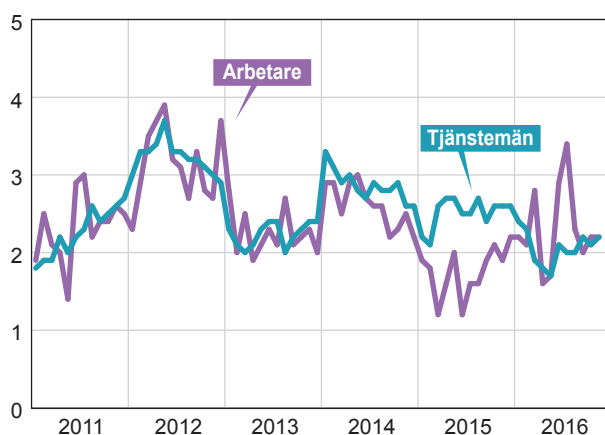
Senaste uppgift: november 2016

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under november 2016 164,20 kronor exklusive övertidstillägg och 166,40 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,2 procent, i båda fallen, jämfört med november 2015. Under november 2016 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 38 220 kronor exklusive rörliga tillägg och 39 110 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,3 respektive 2,2 procent, jämfört med november 2015.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för november 2016 beräknats till 292,80 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 123,9 en förändring med 2,1 procent jämfört med november 2015. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för november 2016 beräknats till 274,73 kronor per timme och för tjäns-

temän inom den privata sektorn till 59 729 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 123,1 en ökning med 2,9 procent jämfört med november 2015. Motsvarande index för tjänstemän blir 125,8 en ökning med 3,0 procent jämfört med november 2015.

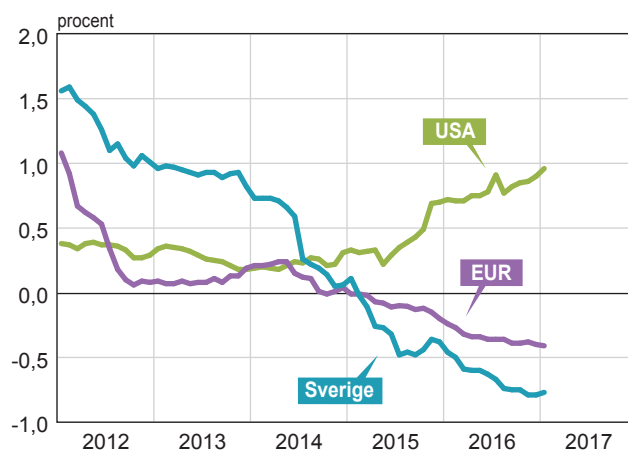
FINANSMARKNAD

ECB lämnar räntorna oförändrade

Den europeiska centralbanken meddelade den 19 januari att de lämnar styrräntorna oförändrade. Styrräntan och inlåningsräntan har därmed legat stilla på 0,0 procent respektive -0,40 procent sedan mars 2016. Det blev inte heller några förändringar i stödköpen av obligationer vilket innebär att köpen uppgår till 80 miljarder euro per månad fram till mars 2017 för att därefter sänkas till 60 miljarder per månad. ECB signalerade dock att stödköpsprogrammet kan komma att utökas om de ekonomiska utsikterna blir mindre gynnsamma, samt att räntorna kommer ligga kvar på nuvarande nivåer eller ännu lägre under en längre period.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

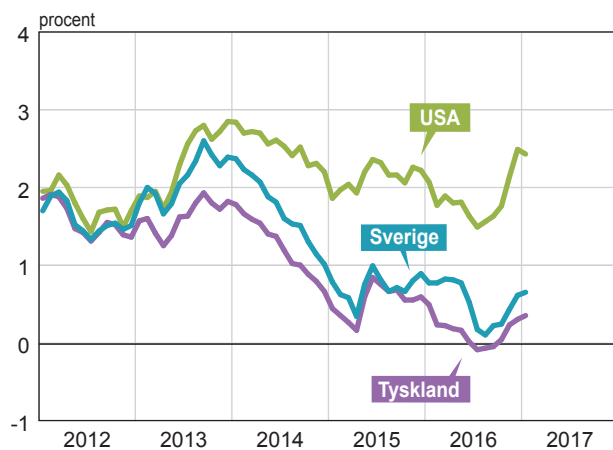
Källa: Riksbanken

De korta euromarknadsräntorna var näst intill oförändrade under januari och gav en avkastning på -0,41 procent. Euron försvagades något mot kronan under månaden och handlades i genomsnitt för 9,51 kronor, 20 öre mindre än föregående månad.

Även de svenska räntorna låg kvar på samma nivåer som tidigare månad. Tremånaders statsskuldsväxlar respektive tioåriga statsobligationer gav en avkastning på -0,77 procent respektive 0,65 procent.

Långa räntor

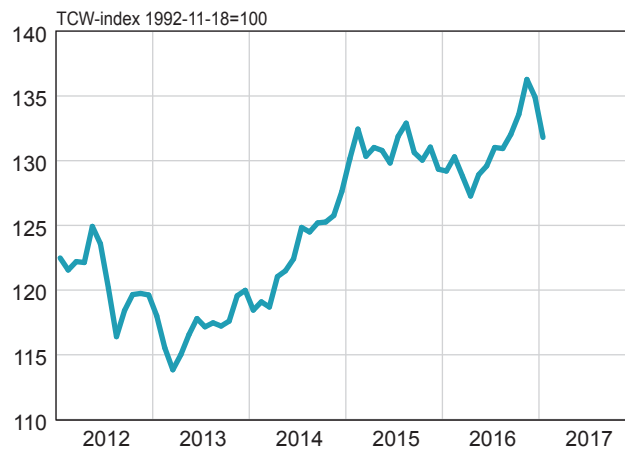
10-åriga statsobligationer

Källa: Riksbanken

Valutakursindex för kronan

Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

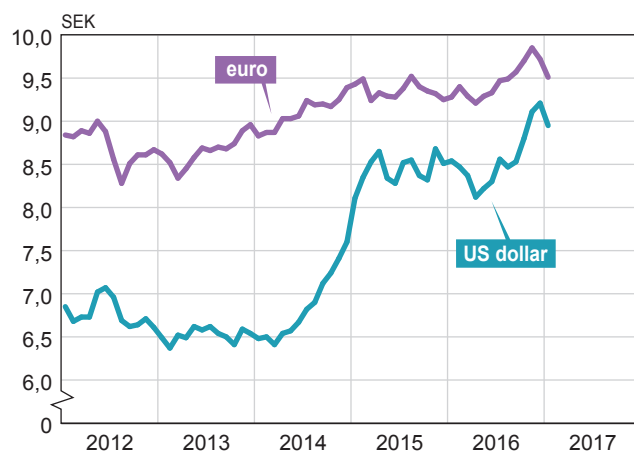
President Trump rör om i grytan

Den 20 januari tillträdde Donald Trump som USA:s president och har sedan dess hunnit genomföra flera nya åtgärder. Bland annat meddelades att USA kommer att lämna handelsavtalet med Stilla havsländerna, TPP, med motivering att skydda de amerikanska jobben. Trump vill även omförhandla avtalet med Mexiko och Kanada, NAFTA. Optimism kring delar av den nye presidentens politik fick de amerikanska börserna att lyfta under hans första vecka på posten, men osäkerheten kring inreseförbudet fick dem att vända nedåt i slutet av månaden. Dow Jones och Nasdaq steg med 0,5 respektive 4,3 procent under januari.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.

Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

Den tidigare dollarförstärkningen vände under januari till en försvagning då dollarn handlades för 8,95 SEK/USD jämfört med 9,72 under december. De korta marknadsrännorna steg något under månaden då tremånadersräntan noterades på i genomsnitt 0,96 procent medan tioårsräntan sjönk till 2,43 procent.

Hårda toner från Storbritannien

Det har under månaden varit stort fokus på hur Storbritannien ska lämna EU. Londons högsta domstol fattade beslutet att regeringen måste gå genom parlamentet för att starta utträdet.

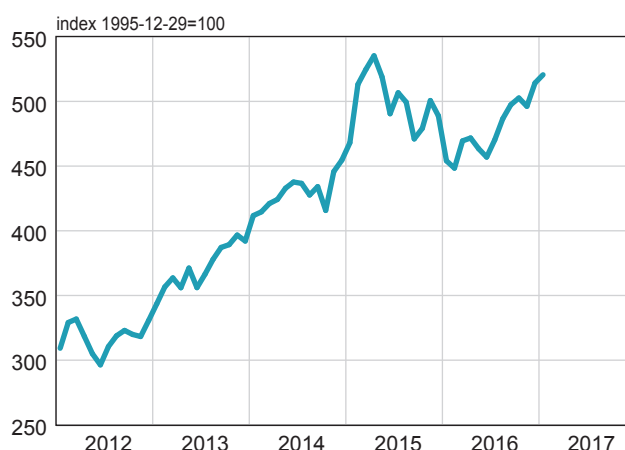
Både pundet och Londonbörsen sjönk efter Theresa Mays besked om att Storbritannien inte kommer att göra eftergifter för tillgång till EU:s inre marknad utan istället genomföra en så kallad "hård brexit". Ett pund kostade 11,02 kronor sista handelsdagen i januari. Londonbörsens FTSE-index sjönk med 0,6 procent under månaden.

Uppåt på Stockholmsbörsen

Stockholmsbörsen inledde året uppåt och Affärsvärldens generalindex steg med 1,2 procent under januari. Även Frankfurtbörsen steg och DAX-index var upp med 0,5 procent.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

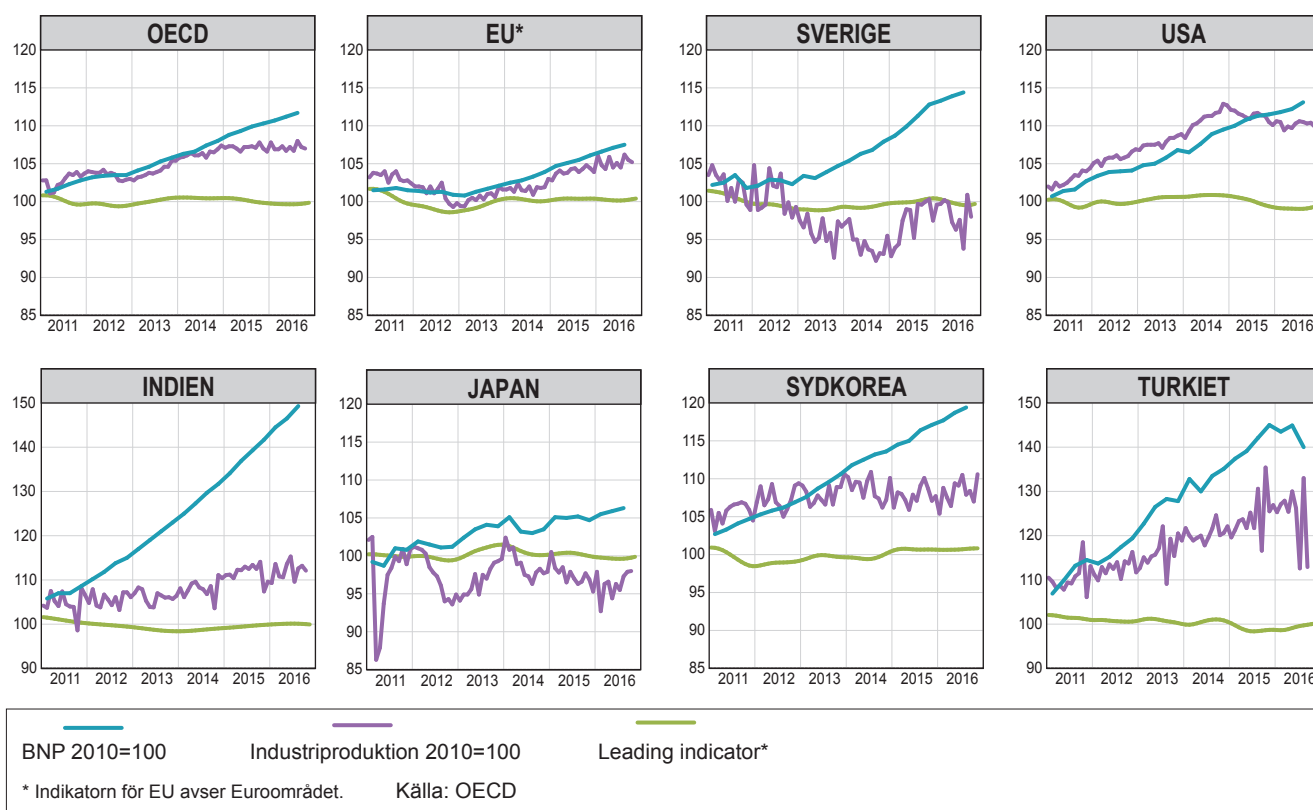
Källa: Affärsvärlden

I Asien steg Hongkongbörsens Hang seng-index steg med 6,2 procent och Shanghaibörsen med 1,8 procent under januari. I Tokyo sjönk Nikkeiindex med 0,4 procent.

Elin Henriksson och Andreas Hörnqvist, finansmarknadsstatistik

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

Den sydkoreanska ekonomin fortsätter att växa i en stabil takt och säsongrensade siffror visar att BNP steg med 0,6 procent tredje kvartalet 2016 och jämfört med kvartalet innan. Det var något lägre än den genomsnittliga tillväxttakten på 0,8 procent per kvartal sedan 2010. Industriproduktionen i landet har uppvisat både upp- och nedgångar under 2016 men var från januari till november något högre än samma period året innan. Efter en tillbakagång i oktober ökade industriproduktionen med över 3 procent i november, säsongrensat och jämfört med månaden innan, vilket var den snabbaste månadsvisa ökningstakten under året. Även den ledande indikatorn ökade i november och låg klart över den långsiktiga trenden. Det indikerar en fortsatt god ekonomisk utveckling i Sydkorea.

Utvecklingen för den japanska ekonomin har varit uppåtgående under året och BNP har ökat varje kvartal. Tredje kvartalet 2016 låg tillväxten i BNP på 0,4 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Trenden för den japanska industriproduktionen är också stigande och den sammanlagda utvecklingen från augusti till oktober var klart högre än tremånadersperioden innan. Utvecklingen från årets början visar dock på en svagare tillväxt i jämförelse med januari till oktober 2015. Den ledande indikatorn låg i november fortsatt under 100 och tyder på

en svag ekonomisk utveckling. Trenden pekar dock uppåt då indikatorn har ökat de senaste fyra månaderna.

Den turkiska ekonomin växte upp under 2015 och BNP ökade i en snabb takt. Första kvartalet 2016 dämpades dock utvecklingen och ekonomin krympte för att under efterföljande kvartal åter växa. Tredje kvartalet minskade BNP med 3,4 procent, säsongrensat och jämfört med andra kvartalet. Även den turkiska industriproduktionen har utvecklats svagt de senaste månaderna och från juli till september har utvecklingen på månadsbasis varit mycket volatil med stora upp- och nedgångar. Novembernoteringen för landets ledande indikator låg över den långsiktiga trenden. Senast det inträffade var i januari 2015.

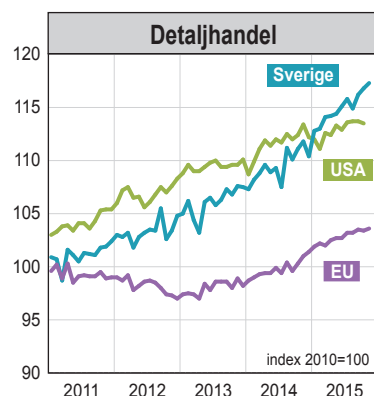
Indien har under de senaste åren haft en kraftig ekonomisk tillväxt. Sedan 2010 har BNP i genomsnitt växt med nästan 7 procent mätt i årstakt och ökningstakten har stigit under de senaste två åren. En av flera drivkrafter är det låga oljepriset som bidragit till att lyfta tillväxten då landet är en stor importör av olja. Utvecklingen för landets industriproduktion har varit mer volatil under året och den ackumulerade utvecklingen från januari till oktober var knappt lägre än samma period 2015. För landets ledande indikator var utvecklingen negativ i oktober. Noteringen låg under 100 vilket kan vara ett tecken på att ekonomin kommer att utvecklas svagare framöver.

INTERNATIONELL UTBLICK

Detaljhandeln

Försäljningen inom detaljhandeln växlande upp inom EU-området under 2015 och den uppåtgående utvecklingen fortsatte under 2016. Från januari till november 2016 har försäljningen i detaljhandeln varit 2,9 procent högre än motsvarande månader året innan. Den månadsvisa utvecklingen har dock växlat upp och ner under hösten och i september respektive november minskade försäljningen jämfört med månaden innan. En kraftig uppgång i oktober gör att försäljningen för den senaste tremånadersperioden, september till november, ändå var högre än tremånadersperioden innan. I Storbritannien och Spanien ökade försäljningen i november i en snabbare takt än genomsnittet för EU. Hittills under 2016 ligger försäljningen i dessa två länder också högre än samma period 2015. Ökningen i Spanien sker dock från en låg nivå.

I Japan föll försäljningen tillbaka kraftigt efter momshöjningen under våren 2014, men återhämtade sig något under sommaren samma år. Därefter har utvecklingen

varit svag och under hösten 2015 och de inledande månaderna 2016 minskade försäljningen återigen. Från mars till juli kan dock en uppåtgående trend urskiljas. Försäljningen i USA ökade i en stabil takt under året och fram till oktober var försäljningen 1,2 procent högre än samma period 2015.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,4	0,4	0,6	0,5	0,2	0,8	0,4	0,4
Förändr. 4 kv.	%	1,2	1,6	2,3	2,8	1,7	1,6	1,9	1,6
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	4,7	-0,2	-1,4	1,2	0,4	-0,5	-0,3	-0,2
Förändr. 12 mån.	%	3,6	3,2	-1,2	0,1	2,7	-0,5	0,4	-0,7
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	0,0	0,3	0,5	0,5	0,9	-0,3	0,5	0,0
Förändr. 12 mån.	%	0,3	1,1	1,6	1,7	1,6	1,0	1,2	1,4
Arbetslöshet ⁵⁾	%	6,5	8,8	4,8	6,8	4,1	4,7	8,3	6,2
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,0	0,1	0,1	-0,1	0,0	0,1	-0,1	0,0
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,4	-0,6	-0,4	0,0	-0,4	-0,3	-0,7	-0,3
Kort ränta ⁶⁾	%	-0,20	-0,32	0,37	-0,61	-0,32	0,98	-0,32	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,02	-0,01	-0,03	-0,04	-0,01	0,07	-0,01	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,07	-0,19	-0,21	-0,21	-0,19	0,45	-0,19	..
Lång ränta ⁷⁾	%	0,39	0,46	1,25	0,61	0,25	2,49	1,04	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,07	0,07	0,03	0,18	0,06	0,35	0,03	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,44	-0,40	-0,62	-0,32	-0,30	0,25	-0,16	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Tredje kvartalet 3) Sverige, Tyskland och USA november, övriga oktober 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. USA och OECD november, övriga december 5) Storbritannien september, USA december, övriga november 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. December 7) December

Källa: OECD, Eurostat

Detaljhandel

	Avser månad	Index 2010=100	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU	nov	108,2	-0,1	3,1
Danmark	nov	98,5	0,2	1,4
Finland	nov	105,2	0,1	2,1
Frankrike	nov	118,6	0,0	3,9
Italien	okt	95,8	0,6	1,6
Spanien	nov	89,6	0,4	3,1
Storbritannien	nov	120,1	0,6	6,7
Sverige	nov	120,6	0,9	3,2
Tyskland	okt	108,2	2,5	2,8
Norge	nov	109,5	0,2	0,2
USA	okt	116,1	0,3	2,4
Japan	jul	99,8	1,6	-0,2
OECD	okt	112,3	1,0	2,9

Källa: OECD

EU-barometern

EU-kommissionens konjunkturbarometer i januari var i stort sett oförändrad jämfört med december. Sentimentindikatorn för EU föll tillbaka med 0,2 enheter till 108,7, medan euroområdet uppvisade en svag ökning med 0,4 enheter till 108,2. Ett ökat konsumentförtroende och ett förbättrat stämningsläge inom industrin bidrog positivt till utvecklingen i både EU och euroområdet. I euroområdet var bedömningarna inom tjänstesektorn också positiva. Spanien och Italien noterades för de kraftigaste uppgångarna, medan stämningsläget försämrades i Frankrike och Storbritannien. Efter en relativt stor uppgång i december föll Sveriges indikator tillbaka med 1,0 enheter till 111,6. Konfidensindikatorn för byggsektorn och hushållen fortsatte uppåt medan stämningsläget försvagades inom industrin, tjänstesektorn och detaljhandeln.

INTERNATIONELL UTBLICK

Ökad osäkerhet i USA

Läget i den amerikanska ekonomin kan beskrivas som svagt uppåtgående men det råder samtidigt stor osäkerhet över den kommande utvecklingen efter det presidentskifte som nyligen ägt rum. Den ekonomiska statistiken visar att tillväxten tilltog andra halvåret 2016 samtidigt som läget på arbetsmarknaden har förbättrats stadigt med stigande sysselsättning och sjunkande arbetslöshet.

Konsumtionen driver BNP-tillväxten

Enligt preliminära uppgifter växte den amerikanska ekonomin med 1,6 procent 2016. Det var något lägre än 2015 men det var framförallt en svag utveckling under första halvåret som dämpade tillväxten. Utvecklingen under tredje och fjärde kvartalet var starkare, där framförallt tredje kvartalet drog upp utvecklingen. Det första estimatet över fjärde kvartalet visar att BNP fortsatte att växa men i en något lugnare takt än kvartalet innan.

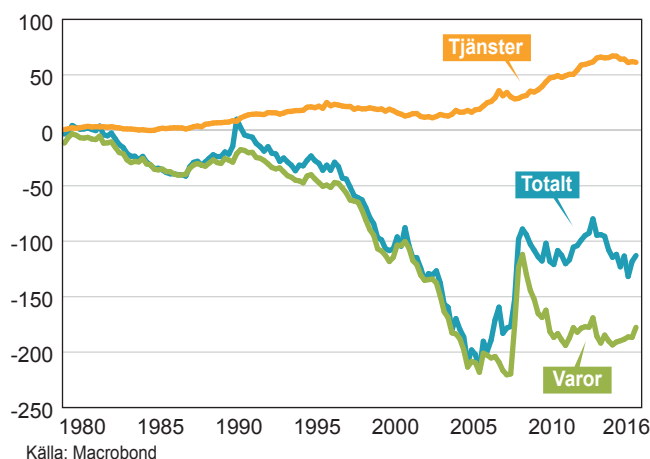
Det är i huvudsak den privata konsumtionen som driver den amerikanska BNP-utvecklingen och fortsatte att göra det även 2016, även om konsumtionstillväxten var något lägre än 2015. Investeringarna var dock måttliga och lagerbidraget var negativt liksom bidraget från nettoexporten. Exporten har varit närmast oförändrad de två senaste åren, där den starka dollarn utgör en förklaring, medan importen har ökat. Fjärde kvartalet vände exporten åter ned efter en kraftig uppgång kvartalet innan medan importen noterade den högsta kvartalstillväxten på två år.

Stora underskott i utrikeshandeln

USA har under lång tid haft underskott i bytesbalansen även om underskottet totalt sett är lägre idag än innan finanskrisen. Det är enbart varuhandeln som bidrar till bytesbalansunderskottet där importen av varor överstiger exporten med närmare 200 miljarder dollar varje kvartal.

Bytesbalans

Miljarder dollar, säsongrensade kvartalsvärden

Tjänstehandeln går däremot med överskott, det vill säga USA exporterar mer tjänster än man importerar.

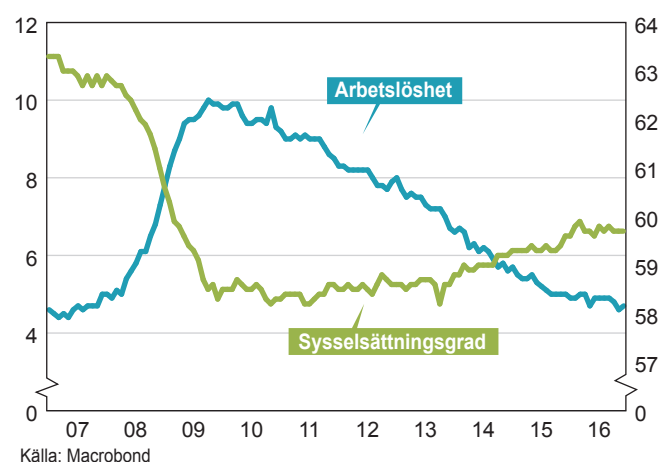
Tjänstebalansöverkottet ligger dock "endast" på cirka 60 miljarder per kvartal så den totala bytesbalansen är således kraftigt negativ, vilket den varit sedan början av 1990-talet.

Stadig förbättring på arbetsmarknaden

Det har varit en förhållandevis stark utveckling på den amerikanska arbetsmarknaden under de senaste åren. Sedan utgången av 2009 har antalet sysselsatta ökat med ungefär 14 miljoner i USA och arbetslösheten har sjunkit från 10 procent till en bit under 5 procent av arbetskraften.

Arbetslöshet och sysselsättningsgrad

Procent, säsongrensade månadsvärden

Sysselsättningsgraden har dock endast ökat svagt och ligger på en lägre nivå än innan finanskrisen. Det innebär att en lägre andel av befolkningen har ett arbete idag än 2008. En av orsakerna kan vara ökade matchningsproblem på arbetsmarknaden och ett tecken på det är att arbetskraften inte har ökat i takt med befolkningen. Det kan exempelvis röra sig om arbetslösa personer som slutat söka jobb och på så vis inte längre räknas till arbetskraften. Detta påverkar även det relativa arbetslöshetstalet nedåt.

Optimistiskt bland konsumenter och företag

De flesta amerikanska konjunkturindikatorer har dock pekat uppåt den senaste tiden och trenden förstärktes efter presidentvalet. Konsumentförtroendet noteras på den högsta nivån sedan 2001 och ISM:s inköpschefsindex steg i december till den högsta noteringen på två år.

Det visar att trots att förtroendesiffrorna för den tillträdande presidenten är historiskt låga finns det starka förhoppningar om att politiken (exempelvis ökade investeringar och skattesänkningar) ska leda till ett ekonomiskt uppsving, åtminstone på kort sikt.

Hur finansieringen av de föreslagna reformerna ska lösas är i dagsläget väldigt oklart och de amerikanska statsfinanserna är redan pressade. Den offentliga budgeten har gått med underskott varje år sedan 2000 och statsskulden har klättrat en bit över 100 procent av BNP.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	3 kv	114,7 ¹⁾	0,5 ¹⁾	2,8
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	3 kv	128,1 ¹⁾	0,0 ¹⁾	6,3
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	3 kv	112,1 ¹⁾	0,4 ¹⁾	1,7
Tjänsteproduktion	volym	2010=100	nov	122,0 ¹⁾	0,4 ¹⁾	3,7
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		3 kv	16,3		44
			1–3 kv	48,9		39
Industri						
Produktion	volym	2010=100	nov	105,3	1 ¹⁾	0
			jan–nov	97,3		2
Omsättning	volym	2010=100	nov	106,2	0 ¹⁾	2
			jan–nov	98,5		3
Orderingång	volym	2010=100	nov	102,0	0 ¹⁾	–3
			jan–nov	97,1		–1
Kapacitetsutnyttjande	%		3 kv	88,9 ¹⁾	–0,3 ¹⁾²⁾	0,0 ²⁾
Investeringar	mdr kr		3 kv	42,1		–5
			1–3 kv	150,1		3
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		dec	109,3	2 ¹⁾	11
			jan–dec	1 193,7		1
Varuimport	mdr kr		dec	108,3	2 ¹⁾	15
			jan–dec	1 200,5		3
Handelsnetto	mdr kr		dec	1,0		
			jan–dec	–6,8		
Bytesbalans	mdr kr		3 kv	56,7		
			1–3 kv	136,9		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2010=100	dec	117,6 ¹⁾	–2,9 ¹⁾	0,6
			jan–dec			2,8
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	nov	115,5 ¹⁾	0,3 ¹⁾	3,3
			jan–nov			2,7
Personbilsregistreringar, nya	st		dec	37 851		17
			jan–dec	388 014		7
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	jan	104,6 ⁴⁾	103,0 ⁴⁾	97,5 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	dec	319,7	0,5	1,7
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	dec	208,8	0,5	1,9
Producentprisindex		2005=100	dec	119,1	2,1	6,5
Exportprisindex		2005=100	dec	115,1	2,5	8,1
Importprisindex		2005=100	dec	113,5	3,4	7,8
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	dec	118,4	2,4	6,3
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	dec	123,4	1,5	4,8
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15–74 år	1 000-tal		dec	4 893		1,5
Arbetslösa 15–74 år	1 000-tal		dec	337		–2,1
därav heltidsstuderande	1 000-tal		dec	107		10,8
Arbetade timmar	10 000-tal		dec	14 460		1,6
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		dec	102		0,5
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	nov	123,9		2,1
Timlön, industriarbetare	kr		nov	176,3		1,5
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		dec	3 533		7,2
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		dec	2 072		5,1
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		jan	0,65	0,04 ²⁾	–0,12 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		jan	–0,77	0,02 ²⁾	–0,31 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		dec	11,4		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		31 jan	130,9	–1,1	2,6

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 010-479 40 00
Ansvarig utgivare: Ylva Hedén Westerdahl
Redaktör: Johannes Holmberg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2017-A06T11701_pdf (pdf)